

OGÓLNE ZASADY UBEZPIECZENIA

§ 1

- Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Concordia Wielkopolska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych, zwane dalej „ubezpieczycielem”, z osobami fizycznymi, osobami prawnymi, bądź jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej, zwanymi dalej „ubezpieczającym”.
- Ochrona ubezpieczeniowa istnieje wyłącznie w zakresie ryzyk określonych w dokumencie ubezpieczenia i jego uzupełnieniach, zgodnie z postanowieniami niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia.
- Umowa ubezpieczenia może regulować prawa i obowiązki stron w sposób odlegający od niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia. Wprowadzenie do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odmiennych od niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia wymaga przyjęcia tych postanowień przez obie strony umowy w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Ubezpieczyciel przedstawi ubezpieczającemu różnice pomiędzy umową ubezpieczenia a Ogólnymi Warunkami Ubezpieczenia, wyznaczając mu co najmniej siedmiodniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W przypadku braku sprzeciwu uważa się, że umowa doszła do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie wyznaczonego terminu do złożenia sprzeciwu.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia mają zastosowanie przepisy ustawy o działalności ubezpieczeniowej, kodeksu cywilnego oraz inne bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa.

§ 2

- Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia obejmują:
 - ubezpieczenie mienia,
 - ubezpieczenie oszklenia zewnętrznego i wewnętrznego,
 - ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej,
 - ubezpieczenie ochrony prawnej,
 - ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków,
 - ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków kierowcy i pasażerów,
 - ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych,
 - ubezpieczenie pojazdów mechanicznych od utraty, zniszczenia lub uszkodzenia (auto-casco).
- Ubezpieczenie oszklenia zewnętrznego i wewnętrznego można zawrzeć wyłącznie z ubezpieczeniem mienia.

§ 3

- Umowę ubezpieczenia można zawrzeć na rzecz innej osoby (ubezpieczonego). W takim wypadku postanowienia niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia mają odpowiednie zastosowanie także wobec tej osoby.
- Ubezpieczyciel może podnieść przeciwko wszystkim ubezpieczonym osobom zarzuty dotyczące niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków wynikających z umowy ubezpieczenia.

CO OBEJMUJE UBEZPIECZENIE

UBEZPIECZENIE MIENIA

§ 4

CZEGO DOTYCZY UBEZPIECZENIE

- Ubezpieczenie mienia obejmuje określone w umowie ubezpieczenia mieszkanie lub dom jednorodzinny, a także ich stałe elementy oraz mienie ruchome należące do ubezpieczającego lub jego bliskich.
- Budynki gospodarcze, garaż, obiekty małej architektury, dzieła sztuki, antyki oraz zbiory kolekcjonerskie, jak również zewnętrzne elementy anten satelitarnych, elementy systemów zabezpieczających mogą zostać objęte ubezpieczeniem po opłaceniu dodatkowej składki.

§ 5

Ubezpieczenie mienia ruchomego i stałych elementów, dotyczy przedmiotów, które znajdują się w:

- ubezpieczonym mieszkaniu lub domu jednorodzinny,
- piwnicy, pralni domowej, na strychu lub w innych pomieszczeniach gospodarczych znajdujących się w tym samym budynku co ubezpieczone mieszkanie,
- budynku gospodarczym lub garażu położonym na tej samej posesji co ubezpieczony dom jednorodzinny,
- innym garażu, wskazanym w umowie ubezpieczenia.

§ 6

OD CZEGO CHRONI UBEZPIECZENIE

- Mienie określone w umowie ubezpieczenia** jest ubezpieczone na wypadek szkód powstałych w wyniku:
 - pożaru,
 - uderzenia pioruna,
 - wybuchu,
 - upadku statku powietrznego,
 - zalania,

- huraganu,
- gradu,
- powodzi,
- deszczu nawalnego,
- spływu wód po zboczach,
- osunięcia się ziemi,
- zapadania się ziemi,
- lawiny,
- naporu śniegu,
- dymu i sadzy,
- upadku drzewa,
- uderzenia pojazdu,
- huku ponaddzwiękowego
- przebieg.

2. **Mieszkanie** stanowiące własność ubezpieczającego wraz z pomieszczeniami przynależnymi (np. piwnica, garaż) znajdującymi się w tym samym budynku jest ubezpieczone od zniszczenia lub uszkodzenia, które powstało wskutek zdarzeń określonych w ust. 1 i uniemożliwia jego dalsze zamieszkiwanie.

3. **Ubezpieczenie mieszkania lub domu jednorodzinnego** obejmuje również udokumentowane koszty wynajęcia lokalu zastępczego. Koszty te zwracane są wtedy, gdy ubezpieczony dom lub mieszkanie nie nadaje się do zamieszkiwania przez co najmniej 3 dni z powodu wystąpienia któregoś ze zdarzeń określonych powyżej.

4. Ubezpieczyciel zwraca **koszty wynajęcia lokalu zastępczego** zaczynając od 4-go dnia po powstaniu szkody do dnia, w którym można ponownie zamieszkać w ubezpieczonym mieszkaniu lub domu jednorodzinnym – jednak nie dłużej niż przez 90 dni. Za każdy dzień wynajęcia lokalu ubezpieczyciel zwraca kwotę nie większą niż równowartość 0,5% (promila) sumy ubezpieczenia domu lub mieszkania. Ubezpieczyciel nie zwraca żadnych kosztów dodatkowych związanych z wynajęciem lokalu, takich jak np.: posiłki lub koszty korzystania z telefonu.

§ 7

Ubezpieczone mienie objęte jest także ochroną od szkód powstałych wskutek **akcji ratowniczej, wyburzenia lub odgruzowywania**, prowadzonych w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych zakresem ubezpieczenia.

§ 8

1. **Mienie ruchome i stałe elementy** mogą zostać objęte ubezpieczeniem od szkód powstałych wskutek:

- kradzieży z włamaniem**
- rabunku**
- Ubezpieczenie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje także koszty naprawy zniszczonych lub uszkodzonych elementów systemów zabezpieczających, mienia ruchomego i stałych elementów mieszkania lub domu jednorodzinnego.
- Ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem mienia w mieszkaniu lub w domu jednorodzinny obejmuje też uszkodzenia tego mieszkania lub domu jednorodzinnego powstałe wskutek próby takiej kradzieży lub jej dokonania.
- Ochroną ubezpieczeniową objęte są także udokumentowane **koszty wymiany zabezpieczeń drzwi**, w przypadku gdy utracono klucze do ubezpieczonego mieszkania lub domu jednorodzinnego.

§ 9

Ubezpieczenie pokrywa **koszty dojazdu** oraz robocizny ślusarza, hydraulika, elektryka, dezakera lub technika urządzeń grzewczych związane z zajęciem szkód w mieniu, określonych w § 6 ust. 1 oraz § 8 ust. 1.

§ 10

- Dzieła sztuki, antyki oraz zbiory kolekcjonerskie znajdujące się w mieszkaniu lub domu jednorodzinny mogą być objęte ochroną ubezpieczeniową pod warunkiem uprzedniego skatalogowania i wyceny rzeczoznawcy na koszt ubezpieczającego.
- Ze opłatą dodatkowej składki zewnętrzne elementy anten satelitarnych, ogrodzenia, bramy i elementy systemów zabezpieczających mogą zostać objęte ubezpieczeniem od wandalizmu.

UBEZPIECZENIE OSZKLENIA ZEWNĘTRZNEGO I WEWNĘTRZNEGO

§ 11

CZEGO DOTYCZY UBEZPIECZENIE

Ubezpieczenie obejmuje znajdujące się w mieszkaniu lub domu jednorodzinny:

- szyby okienne i drzwiowe,
- elementy szklane stanowiące składową część mebli,
- lustra, witraże,
- szklane, ceramiczne lub kamienne okładziny ścian,
- kuchenne ceramiczne płyty grzewcze.

§ 12

OD CZEGO CHRONI UBEZPIECZENIE

Przedmioty określone w umowie ubezpieczenia są objęte ochroną ubezpieczeniową od szkód powstałych wskutek ich **stłuczenia lub pęknięcia**.

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

§ 13

CZEGO DOTYCZY UBEZPIECZENIE

- Ubezpieczenie dotyczy **odpowiedzialności cywilnej osób wymienionych w umowie ubezpieczenia**, z tytułu szkód w mieniu lub na osobie, wyrządzonych osobom trzecim w okresie ubezpieczenia.
- Ubezpieczenie obejmuje szkody pozostające w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego.
- Ubezpieczenie dotyczy szkód powstałych na terenie Polski, jak również krajów europejskich.

§ 14

Ubezpieczenie dotyczy również, bez konieczności opłacenia dodatkowej składki, odpowiedzialności cywilnej pomocy domowej zatrudnionej przez osobę objętą ubezpieczeniem, w odniesieniu do szkód wyrządzonych osobom trzecim w związku ze świadczeniem takiej pomocy na jej rzecz.

§ 15

- W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel:
 - wypłaca odszkodowanie poszkodowanemu lub
 - broni osoby ubezpieczonej przed nieuzasadnionym roszczeniem.
- Ubezpieczyciel pokrywa także:**
 - koszty wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych w uzgodnieniu z ubezpieczycielem w celu ustalenia okoliczności lub wartości szkody,
 - niezbędne koszty obrony sądowej w sporze prowadzonym na polecenie ubezpieczyciela lub za jego zgodą. Jeżeli w wyniku wypadku, który powoduje odpowiedzialność ubezpieczającego, objętą ochroną ubezpieczeniową, zostanie przeciwko sprawcy szkody wdrożone postępowanie karne, ubezpieczyciel pokrywa koszty obrony, jeżeli zażądał powołania obrońcy lub wyraził zgodę na pokrycie związanych z tym kosztów.
 - niezbędne koszty działań podjętych przez ubezpieczającego po wystąpieniu wypadku w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej wartości, jeżeli środki te były właściwe, chociażby okazały się bezskuteczne.
- Koszty, o których mowa w ust. 1 i 2, pokrywane są w ramach sumy gwarancyjnej.

UBEZPIECZENIE OCHRONY PRAWNEJ

§ 16

Ubezpieczenie obejmuje **koszty ochrony prawnej** poniesione przez ubezpieczającego, wskutek wystąpienia zdarzeń ubezpieczeniowych określonych w niniejszych Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia.

§ 17

- Ubezpieczenie (z zastrzeżeniem § 18) dotyczy kosztów:
- dochodzenia roszczeń odszkodowawczych za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym, jak również za szkody wyrządzone przez produkt niebezpieczny,
 - dochodzenia roszczeń wynikających z umowy ubezpieczenia,
 - obrony praw wynikających z umowy zawartej przez ubezpieczającego, pozostającej w związku z własnością lub posiadaniem pojazdu mechanicznego,
 - obrony praw wynikających ze stosunków pracy, jak również stosunków zatrudnienia urzędników państwowych i samorządowych, w zakresie odpowiadającym stosunkowi pracy,
 - obrony w postępowaniu karnym w związku z zarzutem popełnienia przestępstwa albo wykroczenia; w przypadku kary pozbawienia wolności lub grzywny przekraczającej 1.000,- złotych ubezpieczenie obejmuje każdorazowo łącznie: dwa wnioski o ulaskawienie, odroczenie wykonania kary, warunkowe przedterminowe zwolnienie lub rozłożenie spłaty na raty,
 - obrony praw w postępowaniu związanym z zatrzymaniem prawa jazdy lub dowodu rejestracyjnego,

§ 18

- Ochrona ubezpieczeniowa dotyczy kosztów** wynikłych ze zdarzenia ubezpieczeniowego, które wystąpiło w okresie ubezpieczenia.
- Zdarzeniem ubezpieczeniowym jest dla:**
 - czynu niedozwolonego** – wystąpienie szkody w mieniu lub na osobie,
 - popelnienia przestępstwa** lub wykroczenia – udowodniona lub podejrzewana chwila naruszenia przepisów prawa; zasadę tę stosuje się również do zatrzymania prawa jazdy lub dowodu rejestracyjnego, jeżeli miało to związek z popełnieniem przestępstwa lub wykroczenia,
 - porad z zakresu prawa rodzinnego lub spadkowego** – każde zdarzenie, które pociąga za sobą zmianę sytuacji prawnej ubezpieczającego i zmiana ta czyni niezbędnym uzyskanie porady prawnej.

1. **W przypadkach nie wymienionych powyżej** (w § 18 ust. 2) zdarzeniem ubezpieczeniowym jest chwila, w której ubezpieczający, jego przeciwnik lub osoba trzecia zaczął naruszać albo podejrzewa się, że zaczął naruszać prawa, obowiązki, zobowiązania umowne lub przepisy prawa; w przypadku wystąpienia kilku naruszeń zdarzeniem ubezpieczeniowym jest pierwsze z nich, nie uwzględnia się jednakże tych naruszeń, które wystąpiły w okresie wcześniejszym niż rok przed rozpoczęciem ochrony z obecnej umowy ubezpieczenia.
2. Ubezpieczenie nie dotyczy zdarzeń, o których mowa w ust. 1, które:
 - 1) wystąpiły przed upływem 3 miesięcy od daty rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej albo
 - 2) wystąpiły w okresie późniejszym, ale miały związek z oświadczeniem woli lub zdarzeniem, które wystąpiło przed rozpoczęciem ochrony ubezpieczeniowej albo w ciągu 3 miesięcy od daty rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej.
3. Zastrzeżenie, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy obrony interesów prawnych na podstawie umowy sprzedaży albo leasingu fabrycznie nowego samochodu.

§ 20

1. W odniesieniu do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia ochrona ubezpieczeniowa dotyczy wyłącznie tych czynów, w których karalne jest nieumyślne popełnienie danego czynu; w przypadku stwierdzenia winy umyślnej w prawomocnym orzeczeniu sądu, ubezpieczycielowi przysługuje roszczenie regresowe do ubezpieczającego o zwrot uprzednio wypłaconych świadczeń.
2. Zastrzeżenie, o którym mowa w ust. 1 nie dotyczy występów lub wykroczeń popełnionych w związku z kierowaniem pojazdami mechanicznymi.

§ 21

Zakres terytorialny ubezpieczenia dotyczy wyłącznie zdarzeń, które wystąpiły na terenie Polski, a za dopłatą składki – również krajów europejskich.

§ 22

1. Osoby objęte ubezpieczeniem, wymienione w umowie ubezpieczenia, korzystają z ochrony ubezpieczeniowej również jako właściciele, posiadacze oraz pasażerowie wszelkich pojazdów mechanicznych, które w momencie zawarcia i w czasie trwania umowy są na nich zarejestrowane.
2. Osoby, o których mowa w ust. 1, są również objęte ochroną ubezpieczeniową jako kierujący pojazdami mechanicznymi.
3. Ochrona ubezpieczeniowa przysługuje także osobom będącym uprawnionymi kierującymi albo uprawnionymi pasażerami pojazdów mechanicznych zarejestrowanych na osoby, o których mowa w ust. 1.

§ 23

1. Jeśli osobom trzecim z mocy ustawy przysługują roszczenia odszkodowawcze w wyniku śmierci ubezpieczającego, ubezpieczenie obejmuje również dochodzenie tych roszczeń.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, wykonywanie praw z umowy ubezpieczenia przysługuje wyłącznie ubezpieczającemu. Dopóki ubezpieczający nie złoży sprzeciwu, ubezpieczyciel ma prawo zapewnić ochronę ubezpieczeniową również innym ubezpieczonym na podstawie danej umowy ubezpieczenia. Ubezpieczenie nie obejmuje obrony interesów prawnych tych osób w sporach między sobą oraz w sporach z ubezpieczającym.

§ 24

1. **Ubezpieczyciel pokrywa:**
 - 1) koszty wynagrodzenia jednego adwokata lub radcy prawnego ustanowionego przez ubezpieczającego – do wysokości nie wyższej niż koszty wynagrodzenia ustawowego. Ustanowiony adwokat albo radca prawny musi:
 - a) wykonywać zawód w miejscowości, w której ma siedzibę sąd właściwy dla rozpatrzenia danej sprawy oraz,
 - b) jeśli odpowiednie przepisy tak stanowią – być uprawniony do występowania przed tym sądem; postanowienia powyższe stosuje się odpowiednio do zagranicznych podmiotów uprawnionych do świadczenia pomocy prawnej,
 - 2) koszty sądowe, łącznie z należnościami dla świadków i biegłych w postępowaniu sądowym oraz koszty postępowania egzekucyjnego.
2. **Ubezpieczyciel ponosi również:**
 - 1) koszty postępowania przed sądem polubownym aż do zakończenia postępowania o stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego – do wysokości 150% kosztów sądowych, które powstałyby przed właściwym sądem powszechnym pierwszej instancji,
 - 2) opłaty i koszty w postępowaniu przed organami administracji państwowej i samorządowej, łącznie z należnościami dla świadków i biegłych w tym postępowaniu oraz koszty egzekucji administracyjnej,

- 3) koszty poręczenia majątkowego przewidzianego dla uniknięcia tymczasowego aresztowania,
- 4) koszty obrony interesów prawnych strony przeciwnej, o ile ubezpieczający na mocy prawomocnego orzeczenia sądu obowiązany jest do ich pokrycia.

UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

§ 25

CO OBEJMUJE UBEZPIECZENIE

1. **Ubezpieczenie obejmuje** następstwa nieszczęśliwych wypadków doznane przez osoby ubezpieczone na terenie Polski, jak również krajów europejskich.
2. Po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniem można objąć także następstwa udarów mózgu i zawału serca, jednakże tylko w przypadku osób do 55 roku życia.
3. Ubezpieczenie może być zawarte na rzecz osób, które nie ukończyły 65 lat.

§ 26

1. **Ubezpieczenie obejmuje świadczenia** w wysokości:
 - 1) **100% sumy ubezpieczenia** – w przypadku śmierci w wyniku nieszczęśliwego wypadku, jeżeli nastąpiła ona w okresie nie dłuższym niż 2 lata lat od daty wypadku,
 - 2) **procentu sumy ubezpieczenia** odpowiadającego procentowi trwałego uszczerbku na zdrowiu będącego skutkiem zaistniałego wypadku; w przypadku trwałego uszczerbku na zdrowiu wynoszącemu 100% wypłacana jest pełna suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia,
2. **Ubezpieczenie obejmuje także:**
 - 1) **zwrot kosztów nabycia środków pomocniczych**, protez i innych przedmiotów ortopedycznych pod warunkiem że zostały one poniesione w okresie nie dłuższym niż 2 lata od daty wypadku – do wysokości 25% sumy ubezpieczenia, jednakże nie więcej niż do kwoty 2.000,- złotych,
 - 2) **zwrot kosztów przeszkolenia zawodowego inwalidów** – pod warunkiem że zostały one poniesione w okresie nie dłuższym niż 2 lata od daty wypadku – do wysokości 25% sumy ubezpieczenia, jednakże nie więcej niż do kwoty 2.000,- złotych.

§ 27

Po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczenie można rozszerzyć o dodatkowe świadczenia:

- 1) **zwrot udokumentowanych kosztów leczenia**, w tym również **zwrot kosztów odbudowy stomatologicznej zębów**, pod warunkiem że koszty te zostały poniesione w okresie nie dłuższym niż 2 lata od daty wypadku – do wysokości 20% sumy ubezpieczenia; zwrot kosztów odbudowy stomatologicznej zębów nie może przekroczyć kwoty 200,- złotych na każdy ząb,
- 2) **dzienne świadczenie szpitalne** w przypadku, gdy na skutek wypadku osoba ubezpieczona przebywała co najmniej 7 dni w szpitalu na terenie Polski – w wysokości 0,1% sumy za każdy dzień pobytu w szpitalu, maksymalnie za 90 dni; **za szpital nie są uważane:** sanatoria, szpitale uzdrowiskowe, ośrodki rehabilitacyjne, domy opieki lub hospicja.

§ 28

Ubezpieczyciel zwraca udokumentowane koszty dodatkowych badań lekarskich zleconych przez ubezpieczyciela dla uzasadnienia roszczeń.

UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW KIEROWCY I PASAŻERÓW

§ 29

CO OBEJMUJE UBEZPIECZENIE

Ubezpieczenie obejmuje następstwa nieszczęśliwych wypadków kierowcy i pasażerów ubezpieczonego pojazdu związane z jego użytkowaniem na terenie Polski, jak również krajów europejskich.

§ 30

1. **Ubezpieczenie obejmuje świadczenia** w wysokości:
 - 1) **100% sumy ubezpieczenia** – w przypadku śmierci w wyniku nieszczęśliwego wypadku, jeżeli nastąpiła ona w okresie nie dłuższym niż 2 lata od daty wypadku,
 - 2) **procentu sumy ubezpieczenia** odpowiadającego procentowi trwałego uszczerbku na zdrowiu będącego rezultatem zaistniałego wypadku; w przypadku trwałego uszczerbku na zdrowiu wynoszącemu 100% wypłacana jest pełna suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia,
2. **Ubezpieczenie obejmuje także:**
 - 1) zwrot kosztów nabycia
 - a) **środków pomocniczych**, protez i innych przedmiotów ortopedycznych oraz
 - b) **kosztów odbudowy stomatologicznej zębów**, pod warunkiem że zostały one poniesione w okresie nie dłuższym niż 2 lata od daty wypadku – do wysokości 25% sumy ubezpieczenia, jednakże nie więcej niż do kwoty 2.000,- złotych. Zwrot kosztów odbudowy stomatologicznej zębów nie może przekroczyć kwoty 200,- złotych na każdy ząb,

- 2) zwrot **kosztów przeszkolenia zawodowego inwalidów** – pod warunkiem, że zostały one poniesione w okresie nie dłuższym niż 2 lata od daty wypadku – do wysokości 25% sumy ubezpieczenia, jednakże nie więcej niż do kwoty 2.000,- złotych.

§ 31

Ubezpieczyciel zwraca ubezpieczającemu udokumentowane koszty dodatkowych badań lekarskich zleconych przez ubezpieczyciela dla uzasadnienia roszczeń.

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ POSIADACZY POJAZDÓW MECHANICZNYCH

§ 32

Wszystkie zasady ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego określa Ustawa z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (DZ. U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1152 z późniejszymi zmianami) oraz wydane na tej podstawie akty prawne.

UBEZPIECZENIE POJAZDÓW MECHANICZNYCH OD UTRATY, ZNISZCZENIA LUB USZKODZENIA (AUTO-CASCO)

§ 33

CZEGO DOTYCZY UBEZPIECZENIE

1. Ubezpieczenie dotyczy wskazanych w umowie ubezpieczenia **osobowych pojazdów mechanicznych** (wraz z wyposażeniem podstawowym), zarejestrowanych w Polsce i dopuszczonych do ruchu po drogach publicznych, zgodnie z przepisami prawa o ruchu drogowym.
2. Po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniem może zostać objęte wyposażenie dodatkowe pojazdu.

§ 34

OD CZEGO CHRONI UBEZPIECZENIE

Pojazdy są ubezpieczone na wypadek:

- 1) zderzenia się pojazdów,
- 2) zderzenia się pojazdu z osobami, zwierzętami lub przedmiotami,
- 3) uszkodzenia pojazdu przez osoby trzecie,
- 4) pożaru, wybuchu, zatopienia oraz nagłego działania innych sił przyrody, niezależnie od miejsca ich powstania,
- 5) nagłego działania czynnika termicznego lub chemicznego pochodzącego z zewnątrz pojazdu.

§ 35

1. Pojazd jest ubezpieczony także na wypadek kradzieży pojazdu lub jego części, w przypadku gdy umowa ubezpieczenia zawierana jest:
 - 1) na okres nie krótszy niż 12 miesięcy,
 - 2) na okres krótszy niż 12 miesięcy, gdy następuje wyrównanie okresu ubezpieczenia z obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu.
2. **Warunkiem odpowiedzialności ubezpieczyciela za kradzież pojazdu lub jego części jest:**
 - 1) co najmniej jedno zainstalowane w pojeździe urządzenie zabezpieczające przed kradzieżą – przy pojazdach o wartości do 30.000,- złotych,
 - 2) co najmniej dwa zainstalowane w pojeździe urządzenia zabezpieczające przed kradzieżą – przy pojazdach o wartości powyżej 30.000,- złotych.
3. **Urządzenia takie** muszą być sprawne technicznie, atestowane w Polsce i posiadać certyfikat skuteczności wydany przez Państwowy Instytut Motoryzacji lub Instytut Techniki Samochodowej; za urządzenia takie uważa się w szczególności fabrycznie zamontowane zabezpieczenia takie jak: autoalarm, mechaniczna blokada skrzyni biegów, immobiliser, jak również urządzenie z funkcją antynapadową lub antyporwaniową.

§ 36

1. **Zakres ubezpieczenia może zostać ograniczony** na wniosek ubezpieczającego.
2. Ograniczenie zakresu ubezpieczenia może polegać na:
 - 1) wprowadzeniu do ubezpieczenia **udziału własnego** dla szkód powstałych wskutek kradzieży pojazdu z miejsca innego niż miejsce zamknięte lub strzeżone – w wysokości równej 15% określonej w umowie ubezpieczenia sumy ubezpieczenia,
 - 2) **zawężeniu ubezpieczenia od zdarzeń wymienionych w § 34** poprzez:
 - a) wyłączenie z zakresu ubezpieczenia szkód, których wartość nie przekracza równowartości 15% określonej w umowie ubezpieczenia sumy ubezpieczenia, i jednocześnie
 - b) wprowadzenie do ubezpieczenia udziału własnego w tej samej wysokości,
 - 3) przyjęciu w umowie ubezpieczenia **kosztorysowego wariantu** określania wartości szkody, o którym mowa w § 94.

ZAKRES TERYTORIALNY UBEZPIECZENIA

Zakres terytorialny ubezpieczenia obejmuje teren Polski, państw europejskich, przy czym na terytorium państw byłego ZSRR (z wyjątkiem Litwy, Łotwy i Estonii) **ubezpieczenie nie obejmuje** zdarzeń wymienionych w § 34 pkt. 3)-5) oraz w § 35 ust. 1.

CZEGO NIE OBEJMUJE UBEZPIECZENIE?

§ 38

1. Ubezpieczenie nie obejmuje szkód powstałych wskutek umyślnej winy lub rażącego niedbalstwa ubezpieczającego albo osób, z którymi ubezpieczający pozostaje w wspólnym gospodarstwie domowym lub za które ponosi odpowiedzialność. Wyłączenia rażącego niedbalstwa nie stosuje się w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej. W ubezpieczeniu ochrony prawnej wyłączenie winy umyślnej nie dotyczy przypadków, określonych w § 23 ust. 2.
2. Ponadto z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są szkody spowodowane przez:
 - 1) **sytuacje nadzwyczajne:** działania wojenne, stan wyjątkowy, wojnę domową, zamieszki, rozruchy, niepokoje społeczne, trzęsienia ziemi, strajki, lokauty oraz akty terroryzmu i sabotażu, a także konfiskatę, nacjonalizację, przetrzymywanie lub zarekwirowanie mienia przez władzę,
 - 2) **wyjątkowe czynniki:** działanie energii jądrowej lub skażenie radioaktywne, biologiczne, chemiczne oraz pole promieni laserowe i maserowe oraz pole magnetyczne i elektromagnetyczne,
 - 3) **inne:**
 - a) systematyczne działanie hałasu, wibracji, ciepła, wody lub innych czynników,
 - b) zagrzybianie lub przemarzanie,
 - c) wyciek lub inne formy przedostania się do powietrza, wody lub gruntu jakichkolwiek substancji,
 - d) osiadanie gruntu,
 - e) szkody pokrywane na podstawie prawa geologicznego i górniczego.

Poniżej zostały opisane dodatkowe wyłączenia dotyczące poszczególnych rodzajów ubezpieczeń.

UBEZPIECZENIE MIENIA

§ 39

Mienie oraz zdarzenia nie podlegające ochronie ubezpieczeniowej:

1. **Związane ze stanem lub charakterem przedmiotu ubezpieczenia:**
 - 1) budynki oraz mienie, które się w nich znajduje, jeżeli budynek taki jest w trakcie budowy lub przebudowy,
 - 2) budynki oraz mienie, które się w nich znajduje, jeżeli budynek taki jest w trakcie przebudowy; w odniesieniu do budynków wielomieszkaniowych wyłączenie to nie obejmuje szkód w poszczególnych lokalach (jak również znajdującym się w nich mieniu), o ile wystąpienie szkody nie miało związku z dokonywaniem przebudowy w budynku,
 - 3) budynki, urządzenia i instalacje przeznaczone do rozbioru,
 - 4) budynki przeznaczone do prowadzenia działalności gospodarczej,
 - 5) budynki o konstrukcji palnej,
 - 6) mienie znajdujące się w loggiach oraz na balkonach i tarasach,
 - 7) mienie znajdujące się w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym, które były nie zamieszkałe przez okres dłuższy niż 60 dni.
2. **Nie objęte ochroną ubezpieczeniową:**
 - 1) srebro, złoto i platyna – zarówno w ziome, jak i sztabach,
 - 2) kamienie szlachetne, półszlachetne, syntetyczne oraz szlachetne substancje organiczne (perły, bursztyny, korale) nie stanowiące wyrobu użytkowego,
 - 3) trofea myśliwskie oraz broń jakiegokolwiek rodzaju, na którą ubezpieczający nie posiada wymaganego odpowiednimi przepisami pozwolenia
 - 4) dokumenty i rękopisy,
 - 5) dane na nośnikach wszelkiego rodzaju (wyłączenie to nie dotyczy licencjonowanego oprogramowania komputerowego),
 - 6) papiery wartościowe i karty płatnicze wszelkiego rodzaju,
 - 7) paliwa napędowe,
 - 8) sprzęt audiowizualny, fotograficzny, elektroniczny i komputerowy, instrumenty muzyczne oraz wartości pieniężne znajdujące się w pomieszczeniach innych niż mieszkanie lub dom jednorodzinny wskazany w umowie ubezpieczenia,
 - 9) przedmioty w ilościach wskazujących na ich przeznaczenie handlowe,
 - 10) przedmioty służące działalności handlowej, usługowej lub produkcyjnej.
3. **Związane z czynnikami zewnętrznymi:**
 - 1) działanie prądu elektrycznego w maszynach, aparatach lub innych urządzeniach, chyba że działanie to spowodowało jednocześnie pożar,

- 2) zawilgocenie lub zalanie spowodowane nieszczelnością instalacji wodno-kanalizacyjnej, dachu lub urządzeń odprowadzających wodę z dachu, ścian, tarasów i balkonów, jeżeli konserwacja tych instalacji, urządzeń lub elementów budynku należała do obowiązków ubezpieczającego, lub jeżeli – wiedząc o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie – nie występował pisemnie do właściciela lub administratora budynku z żądaniem ich usunięcia,
- 3) wybuch:
 - a) wywołany celowo przez ubezpieczającego,
 - b) w silniku, jeżeli wybuch jest rezultatem normalnej jego pracy,
- 4) szkody powstałe na skutek pomalowania ubezpieczonego mienia (np. graffiti).

UBEZPIECZENIE OSZKLENIA ZEWNĘTRZNEGO I WEWNĘTRZNEGO

§ 40

1. Ubezpieczenie nie obejmuje szkód:
 - 1) w szklanych i kamiennych wykładzinach podłogowych,
 - 2) w szybach w pojazdach i innych środkach transportowych,
 - 3) w szybach zainstalowanych w urządzeniach technicznych i różnego rodzaju instalacjach.
2. Ubezpieczeniem nie są też objęte szkody:
 - 1) polegające na poplamieniu, zmianie barw, zadrapaniu, porysowaniu lub odprysnięciu kawałków powierzchni ubezpieczonych przedmiotów,
 - 2) powstałe podczas przewozu, montażu lub demontażu ubezpieczonego przedmiotu, prowadzenia prac konserwacyjnych lub naprawczych,
 - 3) powstałe w wyniku nieprawidłowego montażu lub wady produkcyjnej.

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

§ 41

1. Umową ubezpieczenia nie są objęte roszczenia o wykonanie umów oraz o zwrot kosztów poniesionych na poczet ich wykonania.
2. Ubezpieczeniem nie obejmuje szkód:
 - 1) wyrządzonych użytkownikom silnikowych jednostek pływających,
 - 2) związanych z wycynowym uprawianiem sportu,
 - 3) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej lub zarobkowej (np. wynajmu nieruchomości), nawet bez rejestracji lub zezwolenia,
 - 4) wynikłych z użycia lub przechowywania broni bez wymaganego zezwolenia lub niezgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - 5) powstałych wskutek umownego przejścia odpowiedzialności cywilnej osoby trzeciej, albo w wyniku rozszerzenia zakresu własnej odpowiedzialności cywilnej wynikającej z ustawy,
 - 6) wyrządzonych przez osoby objęte ubezpieczeniem osobom bliskim, albo osobom przez nie zatrudnionym, bez względu na podstawę prawną zatrudnienia,
 - 7) polegających na wystąpieniu czystych strat finansowych nie związanych ze szkodą w mieniu ani na osobie,
 - 8) możliwych do pokrycia z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, zawartej z innym ubezpieczycielem na wcześniejszy lub późniejszy okres ubezpieczenia,
 - 9) związanych z naruszeniem praw autorskich, patentów, znaków towarowych i nazw fabrycznych,
 - 10) w wartościach pieniężnych, dokumentach, planach, zbiorach archiwalnych, filatelistycznych, numizmatycznych albo dziełach sztuki,
 - 11) wynikłych z przeniesienia chorób zakaźnych, o których istnieniu osoba objęta ubezpieczeniem mogła się dowiedzieć,
 - 12) w mieniu ruchomym, z którego osoby objęte ubezpieczeniem korzystały na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej pokrewnej umowy,
 - 13) wynikających bezpośrednio lub pośrednio z wycieku lub innej formy przedostania się do powietrza, wody lub gruntu jakichkolwiek substancji.
3. Ubezpieczenie nie pokrywa grzywnien i kar administracyjnych lub sądowych oraz innych kar o charakterze pieniężnym, w tym również odszkodowań o charakterze karnym, nałożonych na osoby objęte ubezpieczeniem.

UBEZPIECZENIE OCHRONY PRAWNEJ

§ 42

1. Ubezpieczenie ochrony prawnej nie dotyczy obrony praw w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, działalnością w ramach wolnego zawodu albo wszelką inną działalnością prowadzoną na własny rachunek, w wyniku których powstanie, będzie wykorzystywana albo zniesiona jednorazowa albo stała możliwość pracy zarobkowej lub źródło dochodu.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje ponadto obrony interesów prawnych w związku z finansowaniem przy użyciu obcych środków wszelkiego rodzaju działalności, inwestycji, lokat i przedsięwzięć.

3. Wszystkie powyższe wyłączenia obowiązują również w przypadku, gdy dana działalność nie ma charakteru planowego i nie jest wykonywana zawodowo.

§ 43

1. **Ubezpieczenie nie obejmuje** kosztów ochrony prawnej:
 - 1) powstałych w następstwie korzystania z usług osób nie uprawnionych do świadczenia pomocy prawnej lub wydawania opinii w danym zakresie,
 - 2) powstałych w następstwie korzystania z usług osób, nie posiadających prawa wykonywania zawodu,
 - 3) wynikłych wskutek poniesienia – na polecenie ubezpieczającego – kosztów, które nie były konieczne w celu obrony praw ubezpieczającego, albo dotyczących środków dowodowych nieistotnych z punktu widzenia przebiegu postępowania,
 - 4) związanych ze świadomym udzieleniem przez ubezpieczającego nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji, albo dostarczeniem sfałszowanych dokumentów,
 - 5) związanych ze świadomym zatajeniem przez ubezpieczającego informacji lub dokumentów mogących mieć wpływ na sposób świadczenia pomocy prawnej albo przebieg postępowania,
 - 6) dotyczącej spraw:
 - a) z zakresu prawa handlowego, prawa spółek handlowych, umów agencyjnych, prawa funduszy inwestycyjnych, prawa obligacji, papierów wartościowych, prawa spółdzielczego i prawa dotyczącego spółdzielni mieszkaniowych, prawa o stowarzyszeniach i związkach zawodowych oraz z zakresu zbiorowego prawa pracy i zbiorowego prawa regulującego status urzędników państwowych i samorządowych,
 - b) wynikających z umów o pracę lub innych stosunków prawnych dotyczących pełnienia funkcji członków ustawowych organów osób prawnych,
 - c) z zakresu prawa patentowego, autorskiego, znaków towarowych, pozostałego prawa własności intelektualnej i przemysłowej, prawa ochrony konkurencji (antymonopolowego) oraz prawa dotyczącego zasad konkurencji,
 - d) pozostającymi w związku z grą i zakładem oraz transakcjami terminowymi i spekulacyjnymi,
 - e) z umów poręczenia i przejęcia długów,
 - f) z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i spadkowego,
 - g) z zakresu prawa budowlanego oraz pozostających w związku z:
 - aa) nabyciem albo zbyciem nieruchomości przeznaczonej pod zabudowę,
 - bb) planowaniem, projektowaniem lub budową budynku lub części budynku, które są własnością lub znajdują się w posiadaniu ubezpieczającego albo też ubezpieczający zamierza je nabyć albo objąć w posiadanie,
 - cc) przebudową nieruchomości, budynku lub części budynku, jeśli do jej dokonania konieczne jest uzyskanie jakichkolwiek zezwoleń lub pozwoleń, a nieruchomości, budynek lub część budynku są własnością lub znajdują się w posiadaniu ubezpieczającego albo też ubezpieczający zamierza je nabyć albo objąć w posiadanie,
 - dd) finansowaniem przedsięwzięć określonych w punktach aa) – cc),
 - h) wynikających z praw rzeczowych na nieruchomościach, budynkach i częściach budynków,
 - i) z zakresu prawa górniczego i geologicznego, w szczególności w związku ze szkodami na nieruchomościach, spowodowanymi ruchem zakładu górniczego,
 - j) z zakresu prawa podatkowego, celnego oraz dotyczącego innych opłat publicznoprawnych, prawa karnego i skarbowego,
 - k) z zakresu prawa prasowego i prawa ochrony danych osobowych,
 - 7) w zakresie stosunków najmu, dzierżawy i wszelkich podobnych stosunków prawnych związanych z używaniem lub użytkowaniem nieruchomości, budynków lub części budynków,
 - 8) w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym, sądami konstytucyjnymi oraz trybunałami międzynarodowymi, chyba że postępowanie dotyczy obrony interesów prawnych pracowników organizacji międzynarodowych w zakresie stosunków pracy albo publicznoprawnych stosunków zatrudnienia,
 - 9) w związku z postępowaniem układowym albo upadłościowym, które zostało albo ma zostać wszczęte w stosunku do ubezpieczającego,
 - 10) w związku z planem zagospodarowania przestrzennego, podziałem, scalaniem i wywłaszczeniem nieruchomości oraz prywatyzacją, reprivatyzacją i innymi przekształceniami własnościowymi o podobnym charakterze,
 - 11) w postępowaniu w związku z zarzutem naruszenia zakazu postoju, zakazu zatrzymywania się albo też w postępowaniu w związku z parkowaniem

pojazdów w sposób niezgodny z przepisami miejscowymi,

- które mogą być pokryte z innej umowy ubezpieczenia, zawartej na wcześniejszy lub późniejszy okres ubezpieczenia.

2. Ubezpieczyciel nie udziela również ochrony ubezpieczeniowej w zakresie roszczeń:

- które zostały przeniesione na ubezpieczającego po zaistnieniu zdarzenia objętego ubezpieczeniem,
- osób trzecich, których ubezpieczający dochodzi we własnym imieniu,
- wobec Concordia Wielkopolska Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych albo działającemu w jego imieniu podmiotowi zajmującemu się likwidacją szkód, jeżeli roszczenia te wynikają z umowy ubezpieczenia ochrony prawnej.

3. Ubezpieczenie nie pokrywa także:

- kosztów ugodowego załatwienia sprawy, jeżeli koszty te nie odpowiadają stosunkowi, w jakim uwzględnione zostały roszczenia obu stron, oraz kosztów, do których poniesienia ubezpieczający nie był zobowiązany w danym stanie prawnym,
- kosztów postępowania egzekucyjnego podjętego na podstawie więcej niż trzech tytułów wykonawczych oraz w przypadku, gdy postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności wszczęte zostanie po upływie 3 (trzech) lat od uzyskania tytułu egzekucyjnego,
- kosztów, które ubezpieczający musi ponieść tylko dlatego, że jego przeciwnik wystąpił z powództwem wzajemnym albo też przedstawił zarzut potrącenia, a obrona przed tymi roszczeniami nie jest objęta ubezpieczeniem albo też koszty te obowiązują za pośrednictwem osoby trzeciej,
- odszkodowań, które musi zapłacić ubezpieczający, grzywnien, kar administracyjnych lub sądowych, innych kar pieniężnych, podatków ani innych podobnych opłat natury publicznej.

§ 44

Ubezpieczyciel może odmówić spełnienia świadczenia ubezpieczeniowego, jeżeli w momencie wystąpienia zdarzenia związanego z kierowaniem pojazdem mechanicznym kierujący:

- nie posiadał wymaganego przez przepisy prawa jazdy,
- prowadził pojazd bez wymaganego zezwolenia albo świadectwa kwalifikacji,
- pojazd nie był zarejestrowany albo nie posiadał aktualnych badań technicznych.

UBEZPIECZENIA NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW ORAZ NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW KIEROWCY I PASAŻERÓW

§ 45

1. Ubezpieczenie nie obejmuje następstw nieszczęśliwych wypadków doznanych:

- w związku z popełnieniem lub usiłowaniem popełnienia przestępstwa albo samobójstwa przez ubezpieczającego,
- w wyniku zatrucia alkoholem, narkotykami lub innymi środkami odurzającymi,
- wskutek prowadzenia przez ubezpieczającego pojazdu mechanicznego bez wymaganego uprawnienia, w związku z wyczynowym uprawianiem sportu.

2. Ponadto ubezpieczenie nie obejmuje:

- nieszczęśliwych wypadków, które są skutkiem pozostawania kierującego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem narkotyków albo innych środków odurzających,
- infekcji, z wyjątkiem zakażenia ubezpieczającego mikroorganizmem chorobotwórczym w wyniku ran odniesionych w wypadku,
- śmierci i uszczerbków na zdrowiu ubezpieczającego, będących wynikiem niewłaściwego leczenia albo niewłaściwie wykonanych zabiegów medycznych, z wyjątkiem leczenia lub zabiegów będących następstwem wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową.

3. Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków kierowcy i pasażerów nie obejmuje następstw zawałów serca i udarów mózgu.

§ 46

Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków kierowcy i pasażerów dodatkowo nie obejmuje wypadków doznanych:

- podczas uczestnictwa w rajdach, wyścigach, jazdach testowych i próbnych, pokazach, konkursach lub innych imprezach sportowych oraz treningach z udziałem ubezpieczonego pojazdu,
- w trakcie wykorzystywania ubezpieczonego pojazdu jako rekwizytu.

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ POSIADACZY POJAZDÓW MECHANICZNYCH

§ 47

Wszystkie zasady ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego określa Ustawa z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (DZ. U. z 2003 r.

Nr 124, poz. 1152 z późniejszymi zmianami) oraz wydane na tej podstawie akty prawne.

UBEZPIECZENIE POJAZDÓW MECHANICZNYCH OD UTRATY, ZNISZCZENIA LUB USZKODZENIA (AUTO-CASCO)

§ 48

1. Ubezpieczeniem nie są objęte:

- pojazdy ciężarowe,
- pojazdy złożone poza firmą producenta (tzw. składaki),
- kabriolety,
- pojazdy wyprodukowane w krajach Ameryki Północnej lub w innych krajach przeznaczonych do sprzedaży w krajach Ameryki Północnej.
- pojazdy starsze niż 12 lat, chyba że umowa ubezpieczenia jest kontynuacją poprzedniej, bezszkodowej umowy ubezpieczenia, zawartej z Concordia Wielkopolska Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych.

2. Ubezpieczyciel nie odpowiada za szkody:

- dotyczące materiałów pędnych lub smarych,
- wartości nie przekraczającej 300,- zł lub 1% sumy ubezpieczenia, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa,
- wynikające z naturalnego zużycia pojazdu lub jego części (tzw. szkody eksploatacyjne), albo związane z wadą wykonania pojazdu lub jego naprawy,
- będące następstwem użytkowania pojazdu niezgodnie z jego przeznaczeniem oraz spowodowane przez przewożony ładunek lub bagaż.

3. Ubezpieczenie nie obejmuje także szkód powstałych:

- w czasie ruchu w pojazdach nie zarejestrowanych albo nie zgłoszonych do ewidencji lub nie posiadających ważnego badania technicznego potwierdzonego odpowiednim wpisem w dokumencie pojazdu,
- podczas używania pojazdu przez ubezpieczającego lub uprawnionego kierowcę jako narzędzia przestępstwa,
- w czasie używania pojazdu w związku z obowiązkowymi świadczeniami na rzecz wojska lub innych podmiotów, a także powstałe w pojazdach uczestniczących w akcjach protestacyjnych i blokadach dróg,
- w wyniku kradzieży pojazdu lub jego części, albo użycia pojazdu bez zgody i wiedzy właściciela, jeżeli:
 - w chwili dokonania kradzieży pojazd nie był należycie zabezpieczony lub nie były uruchomione wszystkie znajdujące się w pojeździe urządzenia zabezpieczające, określone w § 35, chyba że pojazd został utracony wskutek rozboju,
 - w chwili dokonania kradzieży pojazd nie posiadał zainstalowanych urządzeń zabezpieczających przed kradzieżą, określonych w § 35,
 - klucze lub dokumenty pojazdu nie były należycie zabezpieczone poza pojazdem, chyba że pojazd został utracony wskutek rozboju,
 - poszkodowany nie przedłożył ubezpieczycielowi dowodu rejestracyjnego lub dokumentów pojazdu, na podstawie których pojazd był dopuszczony do ruchu w dniu szkody oraz kompletu kluczy służących do otwarcia pojazdu w liczbie podanej w umowie ubezpieczenia wraz z kompletem urządzeń uruchamiających systemy alarmowe (piloty, immobilizery, itp.), chyba że pojazd został utracony wskutek rozboju,
- w pojeździe, którego kierowca w chwili wypadku nie posiadał wymaganych uprawnień do kierowania pojazdem, a w szczególności: prawa jazdy, badań lekarskich lub wymaganego świadectwa kwalifikacji,
- w pojeździe, którego kierujący w chwili wypadku znajdował się w stanie nietrzeźwości lub stanie wskazującym na spożycie alkoholu, był pod wpływem narkotyków lub innych podobnie działających środków, a także gdy kierowca pojazdu bez uzasadnionej przyczyny oddalił się z miejsca wypadku,
- w okolicznościach innych niż opisane przez ubezpieczającego podczas zgłoszenia szkody ubezpieczycielowi,
- w pojeździe będącym przedmiotem umowy leasingu,
- w pojeździe oddanym do sprzedaży komisowej,
- w pojeździe nielegalnie wprowadzonym na polski obszar celnny,
- w pojeździe użytkowanym jako taksówka,
- podczas użycia pojazdu do transportu towarów niebezpiecznych, w szczególności takich jak: paliwa, toksyczne substancje chemiczne lub gazy,
- podczas zarobkowego wynajmowania pojazdu,
- podczas jazd próbnych, testowych, rajdów, wyścigów, treningów, konkursów albo użycia pojazdu jako rekwizytu,
- podczas użycia pojazdu do nauki jazdy,
- w pojeździe nie będącym własnością osoby wymienionej w umowie ubezpieczenia jako właściciela.

§ 49

- Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód w pojazdach pochodzących z kradzieży lub innego przestępstwa.

- W sytuacji opisanej w ust. 1 zapłacona składka podlega zwrotowi po potrąceniu kosztów manipulacyjnych w wysokości 20%.

3. Zastrzeżenie opisane w ust. 1 nie ma zastosowania jeżeli:

- do dnia szkody ubezpieczający stał się właścicielem pojazdu,
- właściciel pojazdu wyraził zgodę na wypłatę odszkodowania na rzecz ubezpieczającego.

ZASADY ZAWIERANIA UBEZPIECZENIA

UMOWA UBEZPIECZENIA

§ 50

- Do zawarcia umowy ubezpieczenia niezbędne jest złożenie pisemnych oświadczeń w treści i formie wymaganej przez ubezpieczyciela dla prawidłowej oceny ryzyka oraz wypełnienie i podpisanie przez strony formularza umowy ubezpieczenia.
- Ubezpieczyciel może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji związanych z umową.
- Podanie nieprawdziwych danych mających wpływ na ocenę ryzyka lub na wysokość składki uprawnia ubezpieczyciela do:
 - żądanja dopłaty składki wraz z należnymi odsetkami lub
 - wypowiedzenia umowy, albo
 - obniżenia odszkodowania proporcjonalnie do zaniżenia składki lub całkowitej odmowy wypłaty odszkodowania – w przypadku, gdy szkoda już powstała.

SUMA UBEZPIECZENIA (GWARANCYJNA)

ZASADY OGÓLNE

§ 51

- Suma ubezpieczenia (gwarancyjna) jest górną granicą odpowiedzialności ubezpieczyciela.
- Jeżeli w okresie objętym umową ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości ubezpieczonego mienia, ubezpieczający może zgłosić ten fakt ubezpieczycielowi i za jego zgodą dokonać podwyższenia sumy ubezpieczenia (doubezpieczenia), opłacając dodatkową składkę.

UBEZPIECZENIE MIENIA

§ 52

- Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający:
 - dla mieszkania – według wartości rynkowej z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia,
 - dla domu jednorodzinnego, garażu oraz obiektów małej architektury – według wartości odtworzeniowej,
 - dla określonego rodzaju mienia ruchomego (z wyjątkiem mienia wymienionego w ust. 2) i stałych elementów – na podstawie jego wartości odtworzeniowej lub rzeczywiściej z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
- Podstawą określenia sumy ubezpieczenia w pozostałych grupach mienia jest:
 - dla wyrobów ze złota, srebra, kamieni szlachetnych i pereł, a także platyny i pozostałych metali z grupy platynowców oraz monet złotych i srebrnych – wartość rynkowa z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia,
 - dla pozostałych wartości pieniężnych – wartość nominalna z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia (wartość nominalną waluty obcej przelicza się na złote według średniego kursu ogłoszonego przez Prezesa NBP, obowiązującego w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia).
- Jeżeli stopień faktycznego zużycia mienia określonego w ust. 1 pkt 2) – 3) przekracza 50%, wartość szkody ustala się według wartości rzeczywiściej.
- Po wypłacie odszkodowania suma ubezpieczenia zmniejsza się o kwotę wypłaconego odszkodowania, aż do jej całkowitego wyczerpania. W takim przypadku umowa ubezpieczenia rozwiązuje się.

UBEZPIECZENIE OSZKWIENIA ZEWNĘTRZNEGO I WEWNĘTRZNEGO

§ 53

- Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający kierując się szacowaną wysokością łącznych maksymalnych szkód jakie mogą powstać w okresie ubezpieczenia.
- Suma ubezpieczenia powinna także uwzględniać wartość ubezpieczonych przedmiotów powiększoną o koszty demontażu, montażu i transportu.
- Po wypłacie odszkodowania suma ubezpieczenia zmniejsza się o kwotę wypłaconego odszkodowania, aż do jej całkowitego wyczerpania. W takim przypadku umowa ubezpieczenia rozwiązuje się.

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

§ 54

- Suma gwarancyjna, stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela w stosunku do jednego i wszystkich wypadków w okresie ubezpieczenia.
- Suma gwarancyjna wynosi w zależności od wariantu przyjętego w umowie ubezpieczenia: 50.000 lub 100.000,- złotych.

3. Po wypłacie odszkodowania suma gwarancyjna zmniejsza się o kwotę wypłaconego odszkodowania, aż do jej całkowitego wyczerpania. W takim przypadku umowa ubezpieczenia rozwiązuje się.

UBEZPIECZENIE OCHRONY PRAWNEJ

§ 55

1. W ubezpieczeniu ochrony prawnej ustala się sumę ubezpieczenia, stanowiącą limit odpowiedzialności ubezpieczyciela w stosunku do jednego wypadku oraz łączny limit odpowiedzialności dla wszystkich wypadków w okresie ubezpieczenia.
2. Suma ubezpieczenia wynosi w zależności od wyboru ubezpieczającego:
 - a) 10.000,- zł na jeden i 20.000,- zł na wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia albo
 - b) 20.000,- zł na jeden i 40.000,- zł na wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia.
3. Po wypłacie odszkodowania suma ubezpieczenia zmniejsza się o kwotę wypłaconego odszkodowania, aż do jej całkowitego wyczerpania. W takim przypadku umowa ubezpieczenia rozwiązuje się.

UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

§ 56

Suma ubezpieczenia dla ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków jest jednakowa dla każdego ubezpieczonego i wynosi – w zależności od wyboru ubezpieczonego – od 5.000,- do 30.000,- złotych.

UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW KIEROWCY I PASAŻERÓW

§ 57

1. W ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków kierowcy i pasażerów suma ubezpieczenia na jedno miejsce w pojeździe wynosi w zależności od wariantu przyjętego w umowie ubezpieczenia 5.000 zł, 10.000 zł, lub 20.000,- zł, z zastrzeżeniem postanowień ust. 2.
2. W przypadku stwierdzenia, iż w chwili wypadku w ubezpieczonym pojeździe znajdowało się więcej osób niż jest to przewidziane w konstrukcji pojazdu, sumę ubezpieczenia na jedną osobę stanowi iloczyn sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1 i liczby miejsc w pojeździe, dzielony przez liczbę osób znajdujących się w pojeździe w chwili wypadku (tzw. system miejsc).

UBEZPIECZENIE AUTO-CASCO

§ 58

1. **Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający** w oparciu o wartość rynkową pojazdu na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia. Wartość ta musi odpowiadać cenom publikowanym w miesięczniku Info-Ekspert „Pojazdy samochodowe – wartości rynkowe lub katalogu Eurotax, z uwzględnieniem korekt mających wpływ na wartość pojazdu (np. okres eksploatacji, przebieg itp.) oraz z zastrzeżeniem postanowień § 105.
2. **Suma ubezpieczenia powinna być równa** kwocie określonej w fakturze sprzedaży tego pojazdu powiększonej o podatek VAT. Możliwość ta dotyczy wyłącznie pojazdów fabrycznie nowych określonej marki, zakupionych u autoryzowanego dealera, jeżeli umowa ubezpieczenia zawierana jest nie później niż w terminie jednego miesiąca od daty wystawienia faktury. Tak ustalona suma ubezpieczenia jest uznawana przez ubezpieczyciela za wartość rynkową pojazdu do dnia wystąpienia szkody, jednakże przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia tego pojazdu.
3. Ustalenie sumy ubezpieczenia może nastąpić na podstawie innego, wiarygodnego i uzgodnionego z ubezpieczycielem źródła specjalistycznego – w przypadku, gdy nie istnieje żadna z wymienionych wyżej możliwości określenia rzeczywistej wartości rynkowej pojazdu. Fakt takiego ustalenia sumy ubezpieczenia musi być potwierdzony zapisem w umowie ubezpieczenia wskazującym to źródło.
4. Suma ubezpieczenia jest górnym limitem odpowiedzialności ubezpieczyciela, z zastrzeżeniem postanowień § 105.
5. Wypłata odszkodowania zmniejsza łączny limit odpowiedzialności o jego kwotę, aż do jego całkowitego wyczerpania. W takim przypadku umowa ubezpieczenia rozwiązuje się.
6. Za zgodą ubezpieczyciela ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia do wartości rynkowej pojazdu (wyposażenia dodatkowego) zawierając nową umowę ubezpieczeniową oraz przedstawiając pojazd do oględzin i opłacając dodatkową składkę.

SKŁADKA, ZNIŻKI I ZWYŻKI

§ 59

1. **Wysokość składki ubezpieczeniowej i tryb jej płatności** są ustalane na podstawie taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy.
2. **Rozłożenie składki na raty** wymaga wniosku ubezpieczającego. Terminy płatności kolejnych rat i ich wysokość określa się w umowie ubezpieczenia.

3. Ubezpieczyciel udziela następujących zniżek składki:

- 1) we wszystkich rodzajach ubezpieczenia:
 - a) za jednorazową opłatę składki,
 - b) za bezskodową kontynuację ubezpieczenia,
 - c) inne zniżki,
- 2) w ubezpieczeniu mienia:
 - a) za zabezpieczenia wejść drzwiami o zwiększonej odporności na włamanie, potwierdzonej atestem,
 - b) za system antywłamaniowy wywołujący alarm w jednostce policji lub agencji ochrony mienia,
 - c) za stały dozór wykonywany przez agencję ochrony mienia,
 - d) za bezskodową kontynuację w ubezpieczeniu oszklenia zewnętrznego i wewnętrznego:
- 3) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych:
 - a) bezskodowy przebieg ubezpieczenia
 - b) za ubezpieczenie OC komunikacyjne drugiego samochodu w Concordia Wielkopolska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych stanowiącego własność ubezpieczonego, małżonki/małżonka lub ich współwłasność,
 - c) za ubezpieczenie pojazdu zakupionego u autoryzowanego dealera na terenie RP (zniżka dotyczy wyłącznie Grup Zawodowych oraz Grupy Bezpieczni) fabrycznie nowego, wchodzącego w drugi rok eksploatacji, wchodzącego w trzeci rok eksploatacji,
 - d) za przynależność do Grupy Zawodowej,
 - e) za przynależność do Grupy Bezpieczni,
- 4) w ubezpieczeniu pojazdów mechanicznych od utraty, zniszczenia lub uszkodzenia (auto-casco):
 - a) bezskodowy przebieg ubezpieczenia
 - b) za ubezpieczenie AC drugiego samochodu w Concordia Wielkopolska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych stanowiącego własność ubezpieczonego, małżonka/małżonki lub ich współwłasność,
 - c) za ubezpieczenia pojazdu zakupionego u autoryzowanego dealera na terenie RP (zniżka dotyczy wyłącznie Grup Zawodowych oraz Grupy Bezpieczni) fabrycznie nowego, wchodzącego w drugi rok eksploatacji, wchodzącego w trzeci rok eksploatacji,
 - d) za przynależność do Grupy Zawodowej,
 - e) za przynależność do Grupy Bezpieczni,
 - f) za garaż,
 - g) za przyjęcie w umowie ubezpieczenia systemu rozliczenia kosztów naprawy według wariantu kosztorysowego, o którym mowa w § 36,
 - h) za wyłączenie z zakresu ubezpieczenia szkód powstałych wskutek zdarzeń, o których mowa w § 34, których wartość nie przekracza kwoty odpowiadającej 15% określonej w umowie sumy ubezpieczenia, wraz z jednoczesnym wprowadzeniem w odniesieniu do tych szkód udziału własnego w tej samej wysokości,
 - i) za wprowadzenie do umowy ubezpieczenia udziału własnego w odniesieniu do szkód powstałych wskutek kradzieży pojazdu z miejsca innego niż miejsce zamknięte lub strzeżone w wysokości 15% określonej w umowie sumy ubezpieczenia.

4. Ubezpieczyciel udziela następujących zwwyżek składki:

- 1) we wszystkich rodzajach ubezpieczenia:
 - a) za płatność w 4 ratach,
 - b) inne zwwyżki.
- 2) w ubezpieczeniu mienia:
 - a) za mieszkanie znajdujące się na parterze,
- 3) w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków:
 - a) za objęcie ochroną ubezpieczeniową następstw udaru mózgu i zawału serca,
 - b) za włączenie do ubezpieczenia kosztów leczenia,
 - c) za włączenie do ubezpieczenia dziennego świadczenia szpitalnego.
- 4) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych:
 - a) za wiek posiadacza pojazdu do 25 lat lub posiadanie prawo jazdy krócej niż 2 lata,
 - b) za ubezpieczenie pojazdów starszych niż 10 lat,
 - c) za szkodowy przebieg ubezpieczenia,
- 5) w ubezpieczeniu pojazdów mechanicznych od utraty, zniszczenia lub uszkodzenia (auto-casco):
 - a) za wiek posiadacza pojazdu do 25 lat lub posiadanie prawo jazdy krócej niż 2 lata,
 - b) za ubezpieczenie pojazdów podwyższonego ryzyka,
 - c) za wykupienie potrącenia zużycia eksploatacyjnego uzależnionego od okresu użytkowania pojazdu,
 - d) za wykupienie udziału własnego za drugą i następną szkodę,
 - e) za stałą sumę ubezpieczenia pojazdów fabrycznie nowych przez 12 miesięcy,
 - f) za szkodowy przebieg ubezpieczenia.

OKRES UBEZPIECZENIA I CZAS TRWANIA ODPOWIEDZIALNOŚCI UBEZPIECZYCIELA

§ 60

1. **Okres ubezpieczenia** oznacza się w umowie ubezpieczenia.
2. **Początek okresu ubezpieczenia** jest datą uzgodnioną przez strony umowy.

§ 61

1. **Rozpoczęcie ochrony ubezpieczeniowej** następuje od dnia i godziny wskazanej w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia, pod warunkiem, że w chwili zawierania umowy zostanie dokonana wpłata składki lub jej pierwszej raty.
2. **Niezapłacenie składki lub jej raty w terminie** wyznaczonym przez ubezpieczyciela powoduje rozwiązanie umowy ubezpieczenia z upływem 14 dni kalendarzowych od wyznaczonego terminu zapłaty.
3. **Rozwiązanie umowy ubezpieczenia** nie pozbawia ubezpieczyciela prawa żądania zapłaty składki proporcjonalnej do okresu ubezpieczenia, w którym udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
4. Ubezpieczyciel uprawniony jest do potrącenia z kwoty odszkodowania rat jeszcze nie wymagalnych niezależnie od tego, którego rodzaju ubezpieczenia dotyczy wypłata.
5. W razie wyznaczenia terminu zapłaty składki lub pierwszej raty składki przed początkiem okresu ubezpieczenia, do skutków opóźnienia w zapłacie mają odpowiednie zastosowanie postanowienia ust. 1 – 4.
6. **Zapłata składki** w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego jest uznana za dokonaną w chwili wpływu na właściwy rachunek ubezpieczyciela.
7. Za zapłatę składki lub raty składki uznaje się wyłączenie zapłaty takiej kwoty, która jest nie niższa od kwoty składki lub raty składki wynikającej z umowy ubezpieczenia.
8. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków na rzecz osoby trzeciej przebywającej poza granicami kraju, odpowiedzialność ubezpieczyciela rozpoczyna się po upływie 7 dni licząc od daty zawarcia umowy, z zastrzeżeniem postanowień ust. 1-7.
9. **Koniec ochrony ubezpieczeniowej** następuje w przypadku wystąpienia szkody całkowitej w ubezpieczonym przedmiocie ubezpieczenia lub z chwilą wyczerpania się sumy ubezpieczenia wskutek wypłat odszkodowań o godzinie 00:00 dnia następnego po dniu, w którym wystąpiła szkoda, z zastrzeżeniem postanowień ust. 1-7 i 10.
10. **Ochrona ubezpieczeniowa kończy się** z upływem okresu ubezpieczenia, chyba że stosunek ubezpieczeniowy wygaśnie przed tym terminem.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO

PRZED PODPISANIEM UMOWY

§ 62

1. **Obowiązkiem ubezpieczającego jest:**
 - 1) udzielenie ubezpieczycielowi odpowiedzi na pytania zamieszczone w umowie ubezpieczenia lub skierowane do niego w innej formie pisemnej,
 - 2) podanie wszystkich znanych okoliczności istotnych dla oceny ryzyka i ustalenia składki.
2. Jeżeli ubezpieczyciel zawarł umowę ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi ubezpieczającego na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.

W CZASIE TRWANIA UMOWY

§ 63

1. **Ubezpieczający ma obowiązek** niezwłocznie zgłaszać ubezpieczycielowi wszelkie zmiany okoliczności, które mogą mieć wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wypadku. Obowiązek ten dotyczy wszystkich okoliczności, o które ubezpieczyciel zapytywał w umowie ubezpieczenia albo przed zawarciem umowy w innych pismach.
2. **Pełnomocnik działający w imieniu ubezpieczającego** również jest obowiązany do dopełnienia obowiązku określonego w ust. 1, który – w tym wypadku – obejmuje także okoliczności znane pełnomocnikowi.
3. **Niezgodne z prawdą informacje i okoliczności**, o których mowa w ust. 1, podane ubezpieczycielowi przez ubezpieczającego albo jego pełnomocnika lub niedopełnienie obowiązku, o którym mowa w ust. 2, zwalniają ubezpieczyciela od odpowiedzialności, chyba że okoliczności te nie mają wpływu na zwiększenie prawdopodobieństwa wypadku objętego umową.
4. **Usuwanie szczególnych zagrożeń**, których usunięcia – z uwagi na okoliczności – mógł się domagać i domagał się ubezpieczyciel, należy także do obowiązków ubezpieczającego. Za szczególne zagrożenie uważa się zwłaszcza przyczynę zaistniałej szkody.
5. **Niewykonanie powyższego obowiązku** w terminie wskazanym przez ubezpieczyciela, zwalnia go z odpowiedzialności za szkody powstałe po tym terminie wskutek nieuwzględnienia wskazanego zagrożenia.

OBOWIĄZEK ZABEZPIECZENIA UBEZPIECZONEGO MIENIA PRZED KRADZIEŻĄ

§ 64

- Należyte zabezpieczenie mienia** przez ubezpieczającego jest warunkiem odpowiedzialności ubezpieczyciela.
- Mienie jest należyte zabezpieczone, jeżeli dopełnione są wszystkie poniższe obowiązki:
 - wszystkie wejścia do domu jednorodzinnego lub mieszkania są zabezpieczone pełnymi, prawidłowo zamontowanymi drzwiami zewnętrznymi, które są zamknięte na co najmniej dwa zamki wielozastawkowe lub jeden posiadający atest Instytutu Mechaniki Precyzyjnej o zwiększonej odporności na włamanie,
 - drzwi zewnętrzne zawierające szklane elementy muszą być zabezpieczone w sposób, który uniemożliwia wejście do pomieszczeń lub otwarcie w tych drzwiach zamka przez otwór wybity w szybie, wejście do garażu, piwnicy lub innego pomieszczenia gospodarczego zabezpieczone jest drzwiami zamkniętymi na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy, klódkę wielozastawkową lub inny atestowany system zabezpieczenia, chyba że stanowią one jednocześnie drzwi zewnętrzne domu – w takim przypadku stosuje się wymogi, o których mowa w pkt. 1); elektroniczny system zamykania drzwi garażowych uważa się za należyte zabezpieczenie także wtedy, gdy drzwi te jednocześnie służą jako wejście do domu jednorodzinnego,
 - drzwi balkonowe, drzwi tarasowe o konstrukcji drzwi balkonowych oraz okna są prawidłowo zamontowane i zamknięte w sposób, który uniemożliwia ich otwarcie przez osoby trzecie bez użycia siły i narzędzi,
 - klucze do zamków i klódek znajdują się wyłącznie w posiadaniu ubezpieczającego lub osób upoważnionych do ich przechowywania,
 - otwory w ścianach i stropach są zabezpieczone w sposób uniemożliwiający dokonanie kradzieży bez włamania. Wyjątkiem są otwory na piętach powyżej parteru oraz na najwyższym piętrze, jeżeli nie ma do nich dostępu z położonych pod nimi lub obok nich balkonów, dachów, przybudówek, tarasów, schodów lub stałych drabinek, a w przypadku otworów na najwyższym piętrze – także z dachu położonego powyżej.
- Obowiązkiem ubezpieczającego jest również:
 - przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych,
 - dbanie o konserwację przewodów oraz urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę, a także
 - stosowanie odpowiednich środków ochronnych w celu zabezpieczenia przewodów i urządzeń przed mrozem.
- Niedopełnienie obowiązków, o których mowa w ust. 1-3**, uprawnia ubezpieczyciela do odmowy wypłaty odszkodowania w całości, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody, jej wartość albo ustalenie wysokości odszkodowania (świadczenia).

JAK POSTĘPOWAĆ W PRZYPADKU SZKODY

§ 65

ZASADY OGÓLNE

- Ubezpieczający ma obowiązki podjąć wszelkie dostępne środki w celu zmniejszenia szkody oraz zabezpieczyć bezpośrednio zagrożone mienie.** Czynnici te są obowiązkiem ubezpieczającego w razie wystąpienia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową.
- Jeżeli ubezpieczający umyślnie lub z powodu rażącego niedbalstwa nie wykonał obowiązków określonych w ust. 1, ubezpieczyciel ma prawo odmówić wypłaty odszkodowania.

§ 66

W przypadku powstania szkody ubezpieczający ma obowiązek niezwłocznie poinformowanie o tym fakcie ubezpieczyciela (nie później niż w ciągu 3 dni od daty jej powstania lub uzyskania o niej wiadomości).

§ 67

W przypadku niedopełnienia przez ubezpieczającego obowiązków określonych w §§ 69-72 ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania (świadczenia) w całości lub w części, jeżeli niedopełnienie obowiązków miało wpływ na ustalenie przyczyny wypadku, wartości szkody lub wysokości odszkodowania (świadczenia).

§ 68

Do obowiązków ubezpieczającego należy:

- niezwłoczne powiadomienie:
 - miejscowej jednostki policji o każdej szkodzie, która mogła powstać w wyniku przestępstwa i uzyskanie pisemnego potwierdzenia tego faktu z wyszczególnieniem utraconych przedmiotów,
 - administracji budynku o każdym przypadku zalania,

- pozostawienie bez zmian miejsca szkody** do czasu przybycia przedstawiciela ubezpieczyciela, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub jej zmniejszenia. Ubezpieczyciel nie może powoływać się na to postanowienie, jeżeli nie rozpoczął likwidacji szkody w ciągu 7 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie,
- wypełnienie wymaganych przez ubezpieczyciela dokumentów**, w szczególności druku zgłoszenia szkody, w którym należy opisać rzeczywisty przebieg zdarzenia i okoliczności powstania szkody,
- podjęcie aktywnej współpracy** z ubezpieczycielem w celu wyjaśnienia wszelkich okoliczności powstania szkody i ustalenia jej wartości,
- stosowanie się do zaleceń ubezpieczyciela** oraz udzielanie mu informacji i niezbędnych pełnomocnictw, w tym udzielenie w tym zakresie wszelkich wyjaśnień oraz przedstawienie niezbędnych dowodów.

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ – ZASADY DODATKOWE

§ 69

- Niezależnie od obowiązków określonych w §§ 66-68, w razie zgłoszenia roszczenia o naprawienie szkody z tytułu odpowiedzialności cywilnej ubezpieczający ma obowiązek zaniechania działań zmierzających do zaspokojenia poszkodowanego, uznania jego roszczeń bądź zawarciu z nim ugody, do czasu uzyskania pisemnej zgody ubezpieczyciela.
- Jeżeli przeciwko sprawcy wypadku wszczęte zostało postępowanie karne, albo jeżeli osoba poszkodowana wystąpi z roszczeniem o odszkodowanie na drogę sądową, ubezpieczający obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym ubezpieczyciela.
- Ubezpieczający obowiązany jest doręczyć ubezpieczycielowi orzeczenie sądu w terminie umożliwiający mu zajęcie stanowiska odnośnie wniesienia środka odwoławczego.
- Zaspokojenie lub uznanie przez ubezpieczającego roszczenia osoby poszkodowanej bez wymaganej pisemnej zgody nie ma wpływu na odpowiedzialność ubezpieczyciela.

UBEZPIECZENIE OCHRONY PRAWNEJ

§ 70

- Niezależnie od obowiązków określonych w §§ 66-68, w ubezpieczeniu ochrony prawnej, w razie konieczności wystąpienia z roszczeniem lub obrony praw ubezpieczający obowiązany jest ponadto do:
- przekazania ubezpieczycielowi wszelkich dokumentów oraz korespondencji dotyczącej zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową oraz wskazanie, a na żądanie ubezpieczyciela oddanie mu do dyspozycji istniejących dowodów,
 - uzyskanie pisemnej zgody ubezpieczyciela na ustanowienie określonego adwokata albo radcy prawnego, udzielenie takiej osobie pełnomocnictwa, poinformowanie ją wyczerpująco i zgodnie z prawdą o okolicznościach sprawy, wskazanie dowodów, udzielenie niezbędnych informacji i dostarczenie odpowiednich dokumentów,
 - na żądanie ubezpieczyciela poinformowanie go o stanie sprawy oraz w razie konieczności przedsięwzięcie niezbędnych kroków w celu dalszego wyjaśnienia stanu faktycznego,
 - uzgodnienie z ubezpieczycielem wszelkich czynności wywołujących powstanie kosztów, w szczególności wnoszenia pozwów i środków zaskarżenia oraz unikanie wszystkiego, co mogłoby się przyczynić do nieuzasadnionego zwiększenia kosztów albo mogłoby utrudnić ich zwrot od strony przeciwniej,
 - przedłożenie ubezpieczycielowi bez zbędnej zwłoki otrzymanych od adwokatów, radców prawnych, biegłych oraz sądów rachunków, pokwitowań i dokumentów o podobnym charakterze, a także, jeśli nie narusza to uzasadnionych praw ubezpieczającego,
 - złożenia tylko powództwa częściowego i wstrzymanie się z dochodzeniem pozostałych roszczeń do momentu uprawomocnienia się orzeczenia co do części roszczenia,
 - wstrzymania się z dochodzeniem swych roszczeń na drodze sądowej do czasu prawomocnego zakończenia toczącego się już innego postępowania sądowego, o ile może mieć ono znaczenie dla rozstrzygnięcia danego sporu.

UBEZPIECZENIA NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW ORAZ NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW KIEROWCY I PASAŻERÓW – ZASADY DODATKOWE

§ 71

- Niezależnie od obowiązków określonych w §§ 66-68, w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków, w razie wypadku ubezpieczający obowiązany jest ponadto do:
 - poddania się leczeniu i stosowania się do zaleceń mających na celu złagodzenie skutków wypadku,
 - poddania się badaniu przez lekarzy wskazanych przez ubezpieczyciela lub ewentualnej obserwacji klinicznej,

- zwolnienia lekarzy, u których leczyl się przed zaistnieniem wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową, z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej oraz wyrażenia zgody na udostępnienie dokumentacji z leczenia,
 - zwolnienia publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z obowiązku zachowania tajemnicy oraz wyrażenia zgody na udostępnienie dokumentacji medycznej.
- W razie śmierci ubezpieczającego uprawniony obowiązany jest dostarczyć ubezpieczycielowi dokumenty niezbędne do ustalenia zasadności roszczenia, w szczególności wyciągu z aktu zgonu (do wglądu) oraz dokumenty stwierdzające pokrewieństwo lub powinowactwo uprawnionego z ubezpieczającym (do wglądu).

UBEZPIECZENIE AUTO-CASCO – ZASADY DODATKOWE

§ 72

Niezależnie od obowiązków określonych w §§ 66-68, w ubezpieczeniu auto-casco do obowiązków ubezpieczającego należy:

- ustalenie:
 - danych innych uczestników wypadku oraz świadków, jeżeli jest to możliwe,
 - czy sprawa wypadku jest ubezpieczony i w jakim towarzystwie ubezpieczeniowym,
 - numeru polisy sprawcy stwierdzającej zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych,
- sporządzenie pisemnego protokołu** o przyczynie powstania szkody,
- powiadomienie miejscowej jednostki policji** lub innego odpowiedniego podmiotu o kradzieży pojazdu, kluczy do pojazdu, dokumentów pojazdu lub każdej innej szkodzie, która mogła powstać w wyniku przestępstwa, jak również o każdym wypadku powodującym poważną szkodę w ubezpieczonym mieniu,
- zaniechanie dokonywania jakichkolwiek zmian** w przeddzie oraz rozpoczęcia jego naprawy bez wcześniejszego przeprowadzenia oględzin przez przedstawiciela ubezpieczyciela i jego zgody; ubezpieczyciel nie może powoływać się na to postanowienie, jeżeli nie dokonał oględzin w ciągu 7 dni po otrzymaniu zawiadomienia o szkodzie,
- przedłożenie oryginalnych dokumentów** (w przypadku kradzieży) potwierdzających pochodzenie pojazdu i umożliwiający jego identyfikację (np. brief, dokument odprawy celnej, umowa sprzedaży, faktura zakupu, karta pojazdu) oraz komplety oryginalnych kluczy służących do otwarcia pojazdu w liczbie podanej w umowie ubezpieczenia wraz z kompletem urządzeń uruchamiających urządzenia zabezpieczające (piloty, immobilizery itp.), chyba że pojazd został utracony wskutek rozbju.

ZASADY USTALANIA WYSOKOŚCI ORAZ WYPŁATY ODSZKODOWANIA LUB ŚWIADCZENIA

UBEZPIECZENIE MIENIA

§ 73

- Wartość szkody i należne odszkodowanie** są ustalane według cen z dnia ustalenia odszkodowania.
- Sposób obliczenia wartości szkody** zależy od rodzaju mienia, w którym powstała szkoda:
 - MIESZKANIE** – wartość szkody obliczana jest według wartości rynkowej,
 - DOM JEDNORODZINNY, GARAŻ ORAZ OBIEKTY MAŁEJ ARCHITEKTURY:**
 - wartość szkody obliczana jest na podstawie kosztów budowy w tym samym miejscu albo naprawy przy zachowaniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów,
 - koszty, o których mowa w pkt a) powinny być potwierdzone rachunkiem wykonawcy lub przygotowaną przez ubezpieczającego kalkulacją lub przygotowanym przez ubezpieczyciela kosztorysem naprawy,
 - zwrot kosztów następuje w pełnej wysokości, z zastrzeżeniem postanowień § 52 ust. 3,
 - MIENIE RUCHOME ORAZ STAŁE ELEMENTY MIESZKANIA LUB DOMU ORAZ ELEMENTY SYSTEMÓW ZABEZPIECZAJĄCYCH** (z wyjątkiem mienia wymienionego w pkt 4 – 6):
 - wartość szkody obliczana jest według cen detalicznych przedmiotów tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku, w pełnej wysokości (**wartość odtworzeniowa**) lub pomniejszonych o stopień ich zużycia do dnia szkody (**wartość rzeczywista**) – w zależności od wybranego wariantu ubezpieczenia albo według kosztów naprawy, z zastrzeżeniem postanowień § 52 ust. 3.
 - koszty naprawy powinny być udokumentowane rachunkiem wykonawcy, albo kalkulacją ubezpieczającego, jeżeli szkodę naprawił własnymi siłami,
 - WYROBY ZE ZŁOTA, SREBRA, KAMIENI SZLACHETNYCH I PERŁ, PLATYNY** oraz pozostałych metali z grupy platynowców – wartość

szkody obliczana jest według cen zakupu, kosztów wytworzenia lub rynkowej ceny materiałów, z których zostały wykonane,

5) **MONETY ZŁOTE I SREBRNE:**

- wartość szkody obliczana jest według wartości złomu,
 - jeżeli monety takie stanowią prawny środek płatniczy, a ich nominalna wartość jest wyższa od wartości złomu, wówczas za wartość szkody przyjmuje się wartość nominalną tych monet,
- 6) **POZOSTAŁE WARTOŚCI PIENIĘŻNE** – wartość szkody obliczana jest według wartości nominalnej (wartość nominalną waluty obcej przelicza się na złote według średniego kursu ogłoszonego przez Prezesa NBP, obowiązującego w dniu wyznaczenia odszkodowania).

3. Wartość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży.

§ 74

Przy ustalaniu wartości szkody nie uwzględnia się:

- wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej lub pamiątkowej,
- kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
- kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody lub powietrza oraz rekultywację gruntów.

§ 75

CO OBEJMUJE ODSZKODOWANIE

Odszkodowanie – w granicach sum ubezpieczenia – obejmuje:

- utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia, które nastąpiło w wyniku ubezpieczonego zdarzenia do kwoty odpowiadającej wartości szkody,
- koszty wynikłe z zastosowania wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody oraz zabezpieczenia zagrożonego mienia przed szkodą, jeżeli środki te były właściwe, nawet gdyby okazały się bezskuteczne,
- koszty usunięcia pozostałości po szkodzie w granicach do 5% wartości szkody,

§ 76

JAKA JEST GÓRNA WARTOŚĆ ODSZKODOWANIA

- Wysokość odszkodowania** odpowiada wartości szkody, ale nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia (z zastrzeżeniem postanowień ust. 2 – 3 i § 77).
- Odszkodowanie nie może przekroczyć odpowiedniej części sumy ubezpieczenia:
 - 100% – za sprzęt audiowizualny, fotograficzny, elektroniczny i komputerowy oraz instrumenty muzyczne,
 - 100% – za stałe elementy mieszkania lub domu jednorodzinnego,
 - 30% – za wyroby ze srebra, złota, kamieni szlachetnych i pereł, a także platyny i pozostałych metali z grupy platynowców oraz monety złote i srebrne,
 - 10% – za pozostałe wartości pieniężne,
 - 10% – za mienie ruchome przechowywane w ubezpieczonych pomieszczeniach poza mieszkaniem lub domem jednorodzinnym,
 - 100% – za pozostałe mienie objęte ochroną ubezpieczeniową.
- Koszty naprawy zniszczonych lub uszkodzonych elementów systemów zabezpieczających zwracane są do wysokości 10% sumy ubezpieczenia.
- Koszty dojazdu i robocizny ślusarza, hydraulika, elektryka, dekarza lub technika urządzeń grzewczych związane ze szkodami powodującymi odpowiedzialność Ubezpieczyciela w mieniu określonymi w § 6 ust. 1 oraz § 8 ust. 1. zwracane są do wartości 200 zł.
- Udokumentowane koszty wymiany zabezpieczeń drzwi, w przypadku gdy utracono klucze do ubezpieczonego mieszkania lub domu jednorodzinnego nie mogą przekroczyć wartości 200 zł.

§ 77

Zwrot kosztów remontu lub naprawy nie może przekroczyć rzeczywistej wartości przedmiotu.

UBEZPIECZENIE OSZKLENIA ZEWNĘTRZNEGO I WEWNĘTRZNEGO

§ 78

- Wartość szkody i należne odszkodowanie** jest ustalane według cen z dnia ustalenia odszkodowania.
- Wartość szkody obliczana jest według cen detalicznych przedmiotów tego samego lub podobnego rodzaju, gatunku, materiału i wymiarów albo według kosztów naprawy, z uwzględnieniem zakresu rzeczywistych uszkodzeń.
- Koszty naprawy powinny być udokumentowane rachunkiem wykonawcy, albo kalkulacją ubezpieczającego, jeżeli szkodę naprawił własnymi siłami.

§ 79

Wartość szkody zwiększa się o:

- niezbędne koszty demontażu i montażu,
- koszty transportu.

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

§ 80

- Ubezpieczyciel ma obowiązek** (w granicach udzielonej ochrony):
 - dokonania oceny sytuacji faktycznej i prawnej,
 - podjęcia decyzji o uznaniu roszczenia i wypłacie odszkodowania albo prowadzeniu obrony ubezpieczającego przed nieuzasadnionym roszczeniem.
- Ubezpieczyciel ma prawo** w każdej chwili wypłacić odszkodowanie w wysokości sumy gwarancyjnej zwalniając się z obowiązku dalszego prowadzenia obrony oraz ponoszenia innych kosztów. Jeżeli roszczenia mogą być zaspokojone kwotą niższą niż suma gwarancyjna, ubezpieczyciel wypłaca tylko tę niższą kwotę.
- Należne odszkodowanie ustala się według zasad odpowiedzialności cywilnej osoby objętej ubezpieczeniem.

UBEZPIECZENIE OCHRONY PRAWNEJ

§ 81

- Z zastrzeżeniem postanowień §§ 24 i 70 ubezpieczający ma prawo wskazać ubezpieczycielowi adwokata albo radcę prawnego, który będzie go reprezentował i którego wynagrodzenie ubezpieczyciel opłaci zgodnie z postanowieniami §§ 24 i 55, pod warunkiem że kompetencje takiej osoby do świadczenia pomocy prawnej w danej sprawie są zagwarantowane. Ubezpieczający może jednak zażądać, aby to ubezpieczyciel wskazał mu adwokata albo radcę prawnego.
- W przypadku, gdy ubezpieczający udzieli pełnomocnictwa adwokatowi albo radcy prawnemu, którego wynagrodzenie ubezpieczyciel miałby ponosić na podstawie § 24, ubezpieczyciel jest wolny od obowiązku świadczenia, jeśli nie zostanie niezwłocznie poinformowany o ustanowieniu tego adwokata albo radcy prawnego i nie zostaną jednocześnie spełnione obowiązki wynikające z § 70 pkt. 1)-2). Postanowienia § 65 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
- Adwokat albo radca prawny ponosi odpowiedzialność wyłącznie wobec ubezpieczającego. Ubezpieczyciel nie ponosi żadnej odpowiedzialności za czynności adwokata albo radcy prawnego.

§ 82

- Ubezpieczyciel pokrywa koszty ochrony prawnej wyłącznie wtedy, gdy ubezpieczający został pisemnie wezwany do ich zapłaty.
- Ubezpieczyciel może odmówić pokrycia ochrony prawnej, jeżeli:
 - uzna, że nie ma szansy korzystnego dla ubezpieczającego załatwienia sprawy,
 - obrona praw ubezpieczającego jest sprzeczna z dobrymi obyczajami albo
 - jej koszty pozostają w rażącej dysproporcji do zamierzonego celu.
- Decyzję o odmowie pokrycia kosztów ochrony prawnej wraz z uzasadnieniem ubezpieczyciel obowiązany jest niezwłocznie przekazać na piśmie ubezpieczającemu.
- Jeżeli ubezpieczającemu zarzuca się popełnienie przestępstwa albo wykroczenia, ubezpieczyciel nie bada możliwości korzystnego załatwienia sprawy w instancjach merytorycznych.

§ 83

- Jeżeli ubezpieczyciel odmówił pokrycia kosztów ochrony prawnej, a ubezpieczający nie zgadza się z jego stanowiskiem, ubezpieczający może zlecić adwokatowi albo radcy prawnemu ustanowionemu na zasadach określonych w niniejszych Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia przeprowadzenie na koszt ubezpieczyciela ekspertyzy, która potwierdzi, że okoliczności, o których mowa w § 82 ust. 2 pkt 1)-3) nie występują.
- Opinia adwokata albo radcy prawnego jest wiążąca dla obu stron, chyba że w oczywisty sposób odbiega od stanu faktycznego lub prawnego.
- Na sporządzenie ekspertyzy, o której mowa w ust. 2, ubezpieczyciel obowiązany jest wyznaczyć ubezpieczającemu termin nie krótszy niż 30 dni. W tym czasie ubezpieczający obowiązany jest wyczerpująco i zgodnie z prawdą poinformować adwokata albo radcę prawnego o okolicznościach sprawy i wskazać dowody.
- Jeżeli w oznaczonym terminie ubezpieczający nie spełni obowiązku, o którym mowa w ust. 3, ubezpieczyciel odmówi spełnienia świadczenia. Wyznaczając termin ubezpieczyciel jest obowiązany wskazać ubezpieczającemu skutki związane z bezskutecznym jego upływem.

§ 84

Jeśli ubezpieczyciel odmówił pokrycia kosztów ochrony prawnej, a ubezpieczający uważa, że ekspertyza adwokata albo radcy prawnego w oczywisty sposób odbiega od stanu faktycznego lub prawnego, ubezpieczający ma prawo dochodzenia spełnienia świadczenia przez ubezpieczyciela na drodze sądowej.

UBEZPIECZENIA NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW ORAZ NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW KIEROWCY I PASAŻERÓW

§ 85

- Decyzja o wysokości trwałego uszczerbku na zdrowiu** jest podejmowana na podstawie dostarczonych dowodów i dokumentacji medycznej.
- Wysokość trwałego uszczerbku ustala się natychmiast po zakończeniu leczenia i rehabilitacji.** W przypadku dłuższego leczenia – najpóźniej w 24 miesiącu od dnia wypadku. Późniejsza zmiana wysokości trwałego uszczerbku na zdrowiu nie uprawnia do zmiany wysokości świadczenia.
- Na wysokość uszczerbku na zdrowiu mają wpływ także** utrata lub uszkodzenie organu, narządu albo układu, których funkcje już przed wypadkiem były upośledzone wskutek choroby lub trwałego uszczerbku na zdrowiu wynikającego z innego zdarzenia. W tej sytuacji wysokość trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się jako różnicę między stopniem trwałego uszczerbku na zdrowiu przed i po wypadku.

§ 86

Wpłata świadczenia w przypadku śmierci ubezpieczającego po ustaleniu wysokości trwałego uszczerbku na zdrowiu:

- jeżeli ubezpieczający odebrał świadczenie, odszkodowanie z tytułu śmierci wypłaca się tylko wtedy, gdy jest ono wyższe od świadczenia wcześniejszego. W tym przypadku z należnego wyższego świadczenia potrąca się kwotę już wypłaconą.
- jeżeli ubezpieczający nie pobrał jeszcze świadczenia, wówczas osobie uprawnionej wypłaca się tylko świadczenie z tytułu śmierci ubezpieczającego.

§ 87

Wpłata świadczenia jest dokonywana w złotych polskich na terenie Polski.

§ 88

KTO JEST UPRAWNIONY DO OTRZYMANIA ŚWIADCZENIA

- Świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu** wypłacane jest ubezpieczającemu.
- Jeżeli ubezpieczający zmarł przed pobraniem świadczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, a zgon nie był następstwem wypadku, wypłaca się je osobie uprawnionej.
- Świadczenie z tytułu śmierci** wypłaca się osobie uprawnionej, którą imiennie wyznaczył ubezpieczający.
- W każdej chwili ubezpieczający ma prawo wskazania innej osoby uprawnionej.

§ 89

- Dzienne świadczenie szpitalne** przysługuje od pierwszego dnia pobytu w szpitalu, jednak nie dłużej niż za okres 90 dni, z zastrzeżeniem postanowień § 27 pkt 2) i § 30 ust. 2 pkt 3).
- Podstawą wypłaty dziennego świadczenia szpitalnego jest karta informacyjna leczenia szpitalnego.
- Dzienne świadczenie szpitalne wypłacane jest po zakończeniu leczenia szpitalnego; na wniosek ubezpieczającego ubezpieczyciel może podjąć decyzję o wypłacie całości lub części świadczenia w terminie wcześniejszym.

§ 90

- Jeżeli w dacie śmierci ubezpieczającego nie ma osoby uprawnionej** do otrzymania świadczenia, przysługuje ono członkom rodziny zmarłego w następującej kolejności:
 - małżonek,
 - dzieci,
 - rodzice,
 - inni ustawowi spadkobiercy zmarłego.
- W przypadku gdy nie ma osoby uprawnionej do otrzymania świadczenia, ubezpieczyciel – w granicach sumy ubezpieczenia – wypłaca należne świadczenie osobie, która poniosła niższe określone koszty:
 - udowodnione, rzeczywiste wydatki związane z pogrzebem,
 - ewentualne koszty transportu zwłok z miejsca wypadku do miejsca pochówku.
- Koszty, o których mowa w ust. 2, nie są wypłacane, jeżeli mogą być pokryte z ubezpieczenia społecznego.

UBEZPIECZENIE POJAZDÓW MECHANICZNYCH OD UTRATY, ZNISZCZENIA LUB USZKODZENIA (AUTO-CASCO)

§ 91

- Ubezpieczyciel odpowiada za szkody pozostające w bezpośrednim związku ze zdarzeniami losowymi określonymi w umowie ubezpieczenia.
- W przypadku szkody całkowitej** – jej wartość ustalona będzie w kwocie równej wartości rynkowej pojazdu z dnia powstania szkody, z zastrzeżeniem postanowień §§ 95-100 i § 105.
- W przypadku szkody częściowej** ubezpieczyciel ustala jej wartość w kwocie odpowiadającej kosztom naprawy:
 - kwotę tę ustala się na podstawie cen usług i części zamiennych obowiązujących na terenie Polski w dniu

ustalenia odszkodowania z zastrzeżeniem postanowień §§ 92-97, § 99-100 i § 105.

- 2) wartość ta obejmuje koszty naprawy zgodne z uszkodzeniami opisanymi w protokole oględzin pojazdu (ocenie technicznej), sporządzonym przez ubezpieczyciela lub na jego zlecenie.

§ 92

1. **Dokonywanie naprawy** pojazdu, sposób naprawy i wysokość jej kosztów muszą być zawsze wcześniej uzgodnione z ubezpieczycielem.
2. W zależności od systemu przyjętego w umowie ubezpieczenia ustalenie wartości szkody częściowej może nastąpić w wariantcie **kosztorysowym** lub **serwisowym**, z zastrzeżeniem postanowień § 94 ust. 2.

§ 93

1. **Ustalenie wartości szkody** (w przypadku wybrania wariantu kosztorysowego) następuje na podstawie wyceny dokonanej przez ubezpieczyciela. Wyceny dokonuje się w oparciu o zasady systemu Audatex (bez uwzględnienia podatku VAT), tzn. według:
- 1) norm czasowych czynności naprawczych ustalonych przez producenta pojazdu,
 - 2) stawki roboczogodziny ustalonej przez ubezpieczyciela w oparciu o średnie ceny usług na danym terenie,
 - 3) wykazu cen części zamiennych i materiałów zawartych w tym systemie.
2. **Wysokość cen części zamiennych**, które muszą być wymienione jest pomniejszana o zużycie eksploatacyjne, uzależnione od okresu użytkowania pojazdu, z zastrzeżeniem postanowień ust. 3:

Okres eksploatacji pojazdu	Zużycie eksploatacyjne wyrażone w % wartości części zakwalifikowanych do wymiany
wiek do 2 lat (włącznie)	0%
wiek powyżej 2 do 4 lat (włącznie)	+10%
wiek powyżej 4 do 6 lat (włącznie)	+25%
wiek powyżej 6 do 8 lat (włącznie)	+40%
wiek powyżej 8 do 10 lat (włącznie)	+50%
wiek powyżej 10 lat	+70%

3. **Wysokość zużycia eksploatacyjnego części wymienionych** w okresie eksploatacji pojazdu (jeżeli ich wartość jest udokumentowana oryginałami rachunków) ustalana jest indywidualnie przy uwzględnieniu okresu ich użytkowania.

§ 94

1. **Ustalenie wartości szkody** (w przypadku wybrania wariantu serwisowego) następuje według wcześniej uzgodnionych z ubezpieczycielem kosztów i sposobu naprawy pojazdu przez zakład dokonujący tej naprawy, w oparciu o normy czasowe oraz ceny części i materiałów producenta pojazdu (w szczególności ujęte w systemie Audatex), z zastrzeżeniem postanowień ust. 2.
2. Na wniosek ubezpieczającego, pomimo przyjęcia w umowie ubezpieczenia wariantu serwisowego, ubezpieczyciel może dokonać ustalenia wartości szkody w oparciu o wariant kosztorysowy, z zastrzeżeniem postanowień ust. 3.
3. Jeżeli całkowite koszty naprawy pojazdu przekraczają wartość ustaloną według wariantu kosztorysowego, ich uwzględnienie przy ustaleniu wartości szkody (w tym również wysokości podatku VAT) wymaga przedłożenia przez ubezpieczającego kompletu oryginałów faktur dotyczących robocizny, części zamiennych i materiałów (w tym lakierniczych).
4. W przypadku **naprawy dokonanej bez uprzedniego uzgodnienia** z ubezpieczycielem, ale udokumentowanych fakturami:
- 1) koszty naprawy podlegają weryfikacji do średniego poziomu cen usług naprawczych stosowanych na danym terenie,
 - 2) ceny części zamiennych i materiałów (w tym lakierniczych) maksymalnie do wartości zawartych w systemie Audatex, pomniejszonych o wysokość zużycia eksploatacyjnego, o którym mowa w § 93 ust. 2.

§ 95

1. Jeżeli konieczna jest wymiana całego nadwozia lub kabiny pojazdu, wartość szkody ustala się według ceny nowego zespołu lub elementu, pomniejszonej o kwotę zużycia. Kwota ta obliczana jest wg stawki 10% za każdy rok, wynikającej ze stopnia zużycia pojazdu – maksymalnie 80%.
2. Każdy miesiąc stanowi 1/12 stawki rocznej, a miesiąc rozpoczęty uważa się za pełny.
3. Za nadwozie uważa się także kabinę kierowcy wraz z częścią ładunkową (pasażerską) pojazdu, jak również skorupę przyczepy turystycznej.
4. **Przy wymianie ogumienia i akumulatora** do ustalenia wartości szkody przyjmuje się cenę nowego elementu, pomniejszoną o stopień jego zużycia określony w protokole oględzin.

§ 96

Wartość szkody w wyposażeniu dodatkowym pojazdu ustala się według:

1. cen detalicznych przedmiotów tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku, pomniejszonych o stopień zużycia do dnia szkody albo
2. według wysokości kosztów naprawy; koszty naprawy powinny być udokumentowane rachunkiem wykonawcy, albo kalkulacją ubezpieczającego, jeżeli szkodę naprawił własnymi siłami.

§ 97

Ubezpieczyciel zastrzega sobie prawo do sprawdzenia przed ustaleniem wartości szkody zgodności dokonanej naprawy z zakresem i kwalifikacją w protokole oględzin.

§ 98

1. **Wartość szkody całkowitej** zmniejsza się o wartość pozostałości tj.:
- 1) nieuszkodzonych bądź uszkodzonych w niewielkim stopniu części, które przedstawiając wartość użytkową i majątkową, a także
 - 2) całego pojazdu lub jego zespołów w stanie uszkodzonym, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku lub sprzedaży.
2. Jeżeli ubezpieczyciel wyraża zgodę na przeniesienie prawa własności tych pozostałości na jego rzecz, wysokość odszkodowania nie ulega pomniejszeniu.
3. **Wartość pozostałości** ustala się na podstawie aktualnych cen, przy uwzględnieniu stopnia ich zużycia.

§ 99

1. Z ustalonej wysokości szkody – po uwzględnieniu ewentualnych pozostałości – potrąca się udział własny w wysokości:
- 1) 20% wartości szkody w przypadku powstania szkody w ubezpieczonym pojeździe kierowanym przez osobę posiadającą prawo jazdy krócej niż 24 miesiące (2 lata) lub która nie przekroczyła 25 roku życia,
 - 2) 10% wartości szkody w przypadku zaistnienia drugiej i następnych szkód powstałych w okresie objętym umową ubezpieczenia.
2. Udział własny w szkodzie, o której mowa w ust. 1. może zostać zniesiony poprzez opłacenie dodatkowej składki.

§ 100

JAKI JEST LIMIT ODSZKODOWANIA

1. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiedniej do wartości szkody, nie większej jednak niż suma ubezpieczenia, z zastrzeżeniem postanowień ust. 2 oraz § 105.
2. Z odszkodowania należnego ubezpieczającemu za szkodę ubezpieczyciel potrąca udział własny, jeżeli wybrano taki wariant przy zawieraniu ubezpieczenia.
1. Niezależnie od odszkodowania ustalonego według zasad określonych w §§ 91-100, ubezpieczającemu przysługuje – w granicach sumy ubezpieczenia – zwrot kosztów poniesionych na:
- 1) transport (holowanie) pojazdu z miejsca wypadku do miejsca zamieszkania lub naprawy – do kwoty nie większej niż 500 złotych,
 - 2) parkowania po szkodzie do czasu dokonania oględzin przez ubezpieczyciela,
 - 3) działania podjęte w celu zapobieżenia zwiększeniu się szkody.
2. Łączna wysokość kosztów wymienionych w ust. 1 nie może być wyższa niż 10% sumy ubezpieczenia określonej w umowie, jednakże nie więcej niż 2.000,- złotych.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA LUB ŚWIADCZENIA

§ 102

POSTĘPOWANIE WYJAŚNIAJĄCE

Po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia objętego ubezpieczeniem, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, ubezpieczyciel informuje o tym ubezpieczającego i ubezpieczonego oraz przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także pisemnie lub drogą elektroniczną informuje ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odszkodowania (świadczenia).

§ 103

NIEZBĘDNE DOKUMENTY

1. **W ciągu 7 dni** od daty zgłoszenia szkody ubezpieczający obowiązany jest do dostarczenia dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania, w tym w szczególności:
- 1) **oryginałów rachunków** dotyczących kosztów objętych ubezpieczeniem.
 - 2) **wykazu utraconych lub zniszczonych przedmiotów**, z podaniem ich ilości oraz wartości; wykaz taki ubezpieczający sporządza na własny koszt.
2. W ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków oraz następstw nieszczęśliwych wypadków kierowcy i pasażerów ubezpieczający obowiązany jest dostarczyć

ubezpieczycielowi w ciągu 7 dni od daty zakończenia leczenia i rehabilitacji dokumenty niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę świadczenia, w tym w szczególności:

- 1) **karty informacyjne** z pobytów w szpitalu, kopie wyników badań diagnostycznych, opinie lekarskie i inne dokumenty stwierdzające zakres udzielonej pomocy medycznej i przyczyny wypadku,
 - 2) **oryginały rachunków** za opłaconą pomoc medyczną lub dotyczące innych kosztów objętych zakresem ubezpieczenia.
3. Ubezpieczający ma obowiązek udostępnić inne dokumenty, które ubezpieczyciel uzna za niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania.
4. Ubezpieczyciel zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych przez ubezpieczającego rachunków, kosztorysów i innych dokumentów oraz zasięgnięcia opinii specjalistów.
5. Ubezpieczyciel ma prawo wyznaczenia niezależnego eksperta w celu określenia przyczyny, wartości szkody i należnego odszkodowania oraz w celu udzielenia ubezpieczającemu instrukcji i wskazań dotyczących postępowania zmierzającego do złagodzenia skutków wypadku lub zminimalizowania wartości szkody.
6. Ubezpieczający jest obowiązany dostarczyć ubezpieczycielowi lub wyznaczonemu przez niego ekspertowi wszystkie dokumenty, które ubezpieczyciel lub wyznaczony ekspert uważa za niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania.

§ 104

WYPŁATA ODSZKODOWANIA ZA POJAZD

Wypłata odszkodowania za utraty pojazdu uzależniona jest od przeniesienia prawa własności pojazdu na rzecz ubezpieczyciela.

§ 105

1. Jeżeli określona w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia jest niższa od wartości rynkowej pojazdu w dniu szkody, to odszkodowanie ustalone według zasad określonych w §§ 91-101 wypłacane jest w takiej proporcji, w jakiej suma ubezpieczenia pozostaje do wartości rynkowej pojazdu.
2. Postanowień ust. 1 nie stosuje się w przypadku szkód całkowitych spowodowanych kradzieżą pojazdu, szkód całkowitych, przy których nie występują pozostałości po szkodzie oraz w razie ustalenia sumy ubezpieczenia zgodnie z postanowieniami § 58 ust. 1 i 2.
3. Jeżeli określona w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia jest wyższa od wartości rynkowej, to do ustalenia prawidłowej sumy ubezpieczenia stosuje się odpowiednio postanowienia § 58.

§ 106

ZASADY WYPŁATY ODSZKODOWANIA (ŚWIADCZENIA)

1. Ubezpieczyciel wypłaca odszkodowanie lub świadczenie na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku własnych ustaleń dokonanych po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu zdarzenia objętego ubezpieczeniem, zawartej z uprawnionym ugodą lub prawomocnego orzeczenia sądu.
2. Ubezpieczyciel obowiązany jest do wypłaty odszkodowania:
- 1) **w terminie 30 dni** od daty otrzymania zawiadomienia lub
 - 2) **w terminie 14 dni od daty wyjaśnienia okoliczności zdarzenia**, jeżeli w terminie, określonym w pkt 1), wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości odszkodowania, mimo zachowania należytej staranności okazało się niemożliwe. Bezsprzecznie część odszkodowania ubezpieczyciel wypłaca w terminie określonym w pkt 1).
3. Jeżeli w terminach określonych w umowie lub ustawie ubezpieczyciel nie wypłaci odszkodowania (świadczenia), zawiadamia pisemnie osobę zgłaszającą roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub części.

§ 107

1. **Ubezpieczyciel ma prawo do potrącenia z odszkodowania (świadczenia) rat składki** jeszcze nie wymagalnych niezależnie od tego, którego rodzaju ubezpieczenia dotyczy wypłata.
2. **Odzyskanie utraconych przedmiotów** po wypłacie odszkodowania zobowiązuje ubezpieczającego do zwrotu odszkodowania wypłaconego za te przedmioty, albo zrzeczenia się praw do nich na rzecz ubezpieczyciela.

§ 108

1. Jeżeli odszkodowanie (świadczenie) nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości, niż określona w zgłoszonym roszczeniu, ubezpieczyciel informuje o tym na piśmie osobę występującą z roszczeniem, wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania (świadczenia).
2. **Sprzeciw wobec ustaleń ubezpieczyciela** w zakresie odmowy zaspokojenia roszczenia albo wysokości odszkodowania (świadczenia), uprawniony może zgłosić na piśmie – w ciągu 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia. Wniosek taki skutkuje ponownym rozpatrzeniem sprawy przez zarząd ubezpieczyciela.

3. Ubezpieczający i ubezpieczony mają prawo wglądu do akt szkodowych i sporządzania na własny koszt odpisów lub kserokopii dokumentów akt szkodowych.

SKUTKI WYPŁATY ODSZKODOWANIA

§ 109

- Z dniem wypłaty odszkodowania przysługujące ubezpieczającemu roszczenie do osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, do wysokości wypłaconego odszkodowania przechodzi na ubezpieczyciela.
- Roszczenie, o którym mowa w ust. 1, nie przechodzi na ubezpieczyciela, jeśli sprawcą szkody jest osoba, za którą ubezpieczający ponosi odpowiedzialność, chyba że osoba ta wyrządziła szkodę umyślnie.
- Ubezpieczający obowiązany jest dostarczyć ubezpieczycielowi wszelkie informacje i dokumenty oraz dokonać czynności niezbędnych dla skutecznego dochodzenia przez ubezpieczyciela praw, określonych w ust. 1.
- W razie zrzeczenia się przez ubezpieczającego – bez zgody ubezpieczyciela – praw, o których mowa w ust. 1, ubezpieczyciel może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub w części.

ROZWIĄZANIE UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 110

ODSTĄPIENIE OD UMOWY

- Prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia** w terminie 30 dni (osoby fizyczne) lub w terminie 7 dni (osoby prawne) od daty zawarcia umowy przysługuje ubezpieczającemu, jeżeli umowa jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy. Odstąpienie od umowy nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku opłaty składki za okres, w którym ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
- Zwrot składki** za nie wykorzystany okres ubezpieczenia nastąpi po potrąceniu kosztów manipulacyjnych w wysokości 20% zwracanej składki.
- Jeśli nie umówiono się inaczej, zwrot składki następuje po otrzymaniu przez ubezpieczyciela oryginału umowy ubezpieczenia.

§ 111

WYPOWIEDZENIE UMOWY

- Każda ze stron może w ciągu miesiąca od daty wypłaty odszkodowania (świadczenia) albo daty doręczenia odmowy jego wypłacenia, wypowiedzieć umowę ubezpieczenia z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia.
- Ubezpieczający może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków w każdej chwili, z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia.
- Jeżeli w czasie obowiązywania umowy ubezpieczenia własność ubezpieczonej nieruchomości przeszła na inną osobę, zarówno ubezpieczyciel jak i nowy właściciel mogą w ciągu miesiąca od daty przejścia własności nieruchomości umowę wypowiedzieć, z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia.
- W razie wypowiedzenia umowy składka za niewykorzystany okres ubezpieczenia podlega zwrotowi tylko wtedy, gdy w okresie ubezpieczenia nie wystąpiła szkoda, za którą ubezpieczyciel wypłacił lub obowiązany jest do wypłacenia odszkodowania (świadczenia), postanowienia § 110 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 112

- Wszystkie zawiadomienia i oświadczenia** kierowane do ubezpieczyciela powinny być:
 - składane na piśmie za pokwitowaniem, lub
 - z przesłane listem poleconym.
- Zmiana adresu ubezpieczającego** musi być zgłoszona ubezpieczycielowi. W przeciwnym wypadku pismo ubezpieczyciela skierowane na ostatni znany adres ubezpieczającego wywiera skutki prawne od chwili, w której byłoby doręczone, gdyby ubezpieczający nie zmienił adresu.

§ 113

Ubezpieczyciel i osoby u niego zatrudnione lub osoby oraz podmioty, za pomocą których ubezpieczyciel wykonuje czynności ubezpieczeniowe, są obowiązane do zachowania tajemnicy dotyczącej poszczególnych umów ubezpieczenia.

§ 114

Załącznik Nr 1 jest integralną częścią niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia.

§ 115

W sprawach nie uregulowanych w niniejszych ogólnych warunkach ubezpieczenia mają zastosowanie przepisy ustawy o działalności ubezpieczeniowej i kodeksu cywilnego.

§ 116

- Strony umowy ubezpieczenia mogą poddać pod rozstrzygnięcie sądu polubownego wynikające z niej spory.
- Ewentualne spory, po bezskutecznej próbie ich polubownego załatwienia poddawane będą

rozstrzygnięciom sądów właściwych dla siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§ 117

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia wchodzić w życie z dniem 10 stycznia 2005 roku i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawartych po tym dniu.

ZAŁĄCZNIK NR 1

DEFINICJE

Poniżej zdefiniowane zostały niektóre określenia używane w ogólnych warunkach ubezpieczenia:

BUDYNEK to obiekt budowlany, trwale związany z gruntem, posiadający ściany, fundamenty i dach. Określenie to obejmuje także instalacje podtynkowe umiurwane w ściany, sufitu lub podłogi (np. wodno-kanalizacyjną, elektryczną, gazową, grzewczą), instalację odgromową, tynki wewnętrzne, elewację, izolację cieplną, przeciwwodną lub dźwiękochłonną, ściany działowe, parapety zewnętrzne i wewnętrzne, jak również okna i drzwi zewnętrzne oraz wewnętrzne (łącznie z oszkleniem, zamknięciami i urządzeniami zabezpieczającymi).

BUDYNEK GOSPODARCZY to budynek wykorzystywany dla celów innych niż mieszkaniowe.

BUDYNEK O KONSTRUKCJI PALNEJ to budynek, który nie spełnia określonych niżej wymogów:

- ściany zewnętrzne wykonane z materiałów niepalnych (takich jak np. cegła, pustaki, kamień, marmur, beton, żelbeton lub stal) i jednocześnie pokrycie dachowe wykonane z materiału niepalnego lub niezapalnego (takiego jak np. blacha, dachówka, eternit, papa).

CZYNNOŚCI ŻYCIA PRYWATNEGO w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej to w szczególności czynności związane z:

- opieką nad niepełnoletnimi dziećmi,
- zatrudnianiem pomocy domowej lub opiekunki,
- użytkowaniem mieszkania, domu, garażu lub innej nieruchomości,
- posiadaniami zwierząt domowych oraz pasiek dla celów niehandlowych,
- rowerów i sprzętu pływającego, a także
- amatorskim uprawianiem sportu i użytkowaniem broni.

DESZCZ NAWALNY to deszcz o sile natężenia co najmniej 4 według skali stosowanej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGiW). Wystąpienie takiego zjawiska powinno zostać przez IMGiW potwierdzone. Gdy nie istnieje możliwość uzyskania opinii IMGiW, ubezpieczyciel może stwierdzić fakt wystąpienia deszczu nawalnego na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ubezpieczenia bądź w bezpośrednim sąsiedztwie.

DOM JEDNORODZINNY to samodzielny budynek mieszkalny, lub samodzielna część budynku bliźniaczego albo szeregowego spełniającego przede wszystkim funkcję mieszkaniową. Określenie to obejmuje także wbudowany garaż.

DYM I SADZA to zawiesina cząsteczek w gazie będąca bezpośrednim skutkiem spalania, która nagle wydobyla się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń, eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi, przy sprawnym funkcjonowaniu urządzeń wentylacyjnych i oddymiających.

EKSPEDYCJA to zorganizowana wyprawa mająca na celu zrealizowanie określonych zadań sportowych lub naukowych.

GRAD to opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu.

HUK PONADDŹWIĘKOWY to działanie fali uderzeniowej wywołanej przez samolot podczas przekraczania prędkości dźwięku.

HURAGAN to wiatr o prędkości 17,5 m/sek. lub wyższej, wyrządzający masowe szkody. Wystąpienie takiego wiatru powinno być potwierdzone przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGiW). Jeżeli nie istnieje możliwość uzyskania takiego potwierdzenia, uznaje się – świadczący o działaniu huraganu – stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu, w którym one powstały lub w bezpośrednim sąsiedztwie. Pojedyncze szkody są traktowane jako wynik działania huraganu tylko wtedy, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono ślady huraganu lub też rodzaj i rozmiar szkody świadczą o jego wystąpieniu.

KRADZIEŻ POJAZDU to działania określone w art. 278 Kodeksu Karnego. (kradzież), 279 k.k. (kradzież z włamaniem) i 280 k.k. (rozbój).

KRADZIEŻ Z WIAMANIEM (w ubezpieczeniu mienia) to dokonanie albo próba dokonania kradzieży mienia z pomieszczeń, po wcześniejszym usunięciu siłą zabezpieczeń (np. zamki, kraty) lub otworzeniu wejścia przy użyciu narzędzi (w tym także podrobionego lub dopasowanego klucza). Określenie dotyczy także sytuacji,

gdy wykorzystano klucz oryginalny, w którego posiadanie sprawca wszedł w wyniku włamania do innego pomieszczenia lub rozboju.

KRAJE EUROPEJSKIE to terytoria państw europejskich, państw basenu Morza Śródziemnego, jak również Wyspy Kanaryjskie oraz Madera.

LAWINA to gwałtowne zsuwanie lub staczanie się ze stoków górskich mas śniegu, lodu lub kamieni.

MIENIE RUCHOME to:

- urządzenia i przedmioty użytku domowego, zapasy gospodarstwa domowego oraz ubrania i inne przedmioty osobiste,
- sprzęt audiowizualny, fotograficzny, elektroniczny i komputerowy oraz instrumenty muzyczne,
- wartości pieniężne,
- działa sztuki, antyki oraz zbiory kolekcjonerskie,
- wózki inwalidzkie nie podlegające rejestracji oraz sprzęt rehabilitacyjny,
- sprzęt turystyczny i sportowy,
- części do samochodów, motocykli i motorowerów,
- rzeczy ruchome czasowo znajdujące się w posiadaniu ubezpieczającego, jeżeli zostały wypożyczone przez organizację sportową, społeczną, klub lub inną jednostkę organizacyjną, o ile wypożyczenie zostało udokumentowane.

MIJESCE ZAMKNIĘTE LUB STRZEŻONE to:

- wydzielony ogrodzeniem teren, pozostający pod całodobowym dozorem ubezpieczającego lub osób zajmujących się zarobkowo ochroną mienia,
- garaż zamknięty na co najmniej dwa zamki wielozastawkowe lub dwie kłódki wielozastawkowe,
- zamknięty garaż wyposażony w homologowany system zamykania elektrycznego.

MIESZKANIE to wydzielona trwałymi ścianami z budynku wielomieszkaniowego izba lub kilka izb o przeznaczeniu mieszkalnym.

NAPÓR ŚNIEGU to bezpośrednie niszczące oddziaływanie ciężaru śniegu lub lodu na elementy konstrukcyjne dachów lub elementy nośne budynków.

NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK to nagle zdarzenie spowodowane przyczyną zewnętrzną, w wyniku którego ubezpieczający – niezależnie od swojej woli – doznał uszkodzenia ciała, uszczerbku na zdrowiu lub zmarł.

OBIEKTY MAŁEJ ARCHITEKTURY to ogrodzenia, bramy, altany, tarasy, lampy ogrodowe, chodniki, studnie, posągi, wodotryski, baseny, korty tenisowe i inne obiekty architektury ogrodowej położone na terenie tej samej nieruchomości, na której znajduje się ubezpieczony dom jednorodzinny.

OKRES EKSPLOATACJI POJAZDU to okres liczony od daty pierwszej rejestracji pojazdu dokonanej w roku jego produkcji do pierwszego dnia okresu ubezpieczenia. Jeżeli data pierwszej rejestracji nie jest znana lub pierwsza rejestracja nastąpiła po roku produkcji, to okres eksploatacji liczony jest od dnia 31 grudnia roku produkcji pojazdu. Ustalony tak okres eksploatacji obowiązuje przez cały dwunastomiesięczny okres ubezpieczenia.

OSOBA UPRAWNIONA to wskazana przez ubezpieczającego osoba fizyczna, uprawniona do odbioru należnej sumy ubezpieczenia na wypadek jego śmierci.

OSOBY TRZECIE to wszystkie osoby pozostające poza stosunkiem ubezpieczeniowym.

OSOBA BLISKA w ubezpieczeniu ochrony prawnej to współmałżonek, konkubent oraz uczące się dzieci, które nie przekroczyły 26 roku życia.

OSUNIĘCIE SIĘ ZIEMI to nie spowodowane działalnością ludzką osuwanie się ziemi na stokach.

PIAPIERY WARTOŚCIOWE to czek, weksle, obligacje, akcje oraz inne dokumenty zastępujące gotówkę.

POJAZD CIĘŻAROWY to pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu ładunków, zgodnie z wpisem w dowodzie rejestracyjnym.

POJAZD FABRYCZNIE NOWY to pojazd, który został zakupiony u autoryzowanego dealera, do chwili zawarcia umowy ubezpieczenia nie uległ wypadkowi, nie zmienił właściciela oraz nie przejechał więcej niż 5 000 km.

POJAZD MECHANICZNY w ubezpieczeniu ochrony prawnej to pojazd silnikowy w rozumieniu przepisów prawa o ruchu drogowym, motorower, przyczepa oraz inny pojazd napędzany silnikiem, przeznaczony do użytku na drogach lądowych, na wodzie lub w powietrzu.

POJAZD OSOBOWY to samochody osobowe, osobowo-ciężarowe, terenowe i minivany oraz pojazdy zarejestrowane jako ciężarowe w nadwoziu osobowym.

POJAZD NIELEGALNIE WPROWADZONY NA POLSKI OBSZAR CELNY to pojazd, który:

- nie został dostarczony lub zgłoszony do odprawy celnej,
- został wprowadzony do kraju z dopełnieniem obowiązku celnego, ale bez zachowania obowiązku podania w zgłoszeniu celnym lub innym dokumencie danych zgodnych z rzeczywistością bądź, gdy naruszono ograniczenia prawne regulujące obrót pojazdami.

POWÓDŹ to zalanie terenów w wyniku podniesienia się wody w korytach wód płynących i stojących.

POŻAR to działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i mógł sam się rozprzestrzenić.

PRZEPIĘCIE to gwałtowny wzrost napięcia znamionowego w sieci elektrycznej i elektronicznej spowodowany wyładowaniami atmosferycznymi

RABUNEK to zabór mienia przy użyciu przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec ubezpieczającego (lub osoby mu bliskiej) albo doprowadzeniu ubezpieczającego (lub bliskiej mu osoby) do stanu nieprzytomności lub bezbronności.

SPLYW WÓD PO ZBOCZACH to zalanie terenu wskutek działania wód spływających po stokach lub zboczach na obszarach górskich lub falistych.

STAŁE ELEMENTY DOMU JEDNORODZINNEGO to części zamontowane lub wbudowane w sposób trwały:

- meble (np. szafy wnękowe, zabudowa kuchni),
- elementy zabudowy wewnętrznej (np. antresole, piece i kominki),
- wyposażenie sieci wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej, gazowej lub grzewczej (np. umywalki, zlewy, krany, brodziki, piece, podgrzewacze, wanny, kabiny prysznicowe, miski ustępowe z urządzeniami splukującymi, bidety, kuchenki gazowe, elektryczne, grzejniki gazowe lub elektryczne), urządzenia sygnalizacji alarmowej, zewnętrzne i wewnętrzne kraty, żaluzje i rolety,
- elementy dekoracyjne (powłoki malarskie, wszelkiego rodzaju okleiny lub wykładziny sufitów, ścian, schodów i podłóg).

STAŁE ELEMENTY MIESZKANIA to części zamontowane lub wbudowane w sposób trwały:

- meble (np. szafy wnękowe, zabudowa kuchni),
- elementy zabudowy wewnętrznej (np. antresole, piece i kominki), okna i drzwi zewnętrzne oraz wewnętrzne (łącznie z oszkleniem, zamknięciami i urządzeniami zabezpieczającymi), parapety wewnętrzne, tynki wewnętrzne, ścianki działowe o konstrukcji szkieletowej (np. gipsowo – kartonowe),
- sieć wodno-kanalizacyjna, elektryczna, gazowa lub grzewcza wraz z wyposażeniem (takim jak np. umywalki, zlewy, krany, brodziki, piece, podgrzewacze, wanny, kabiny prysznicowe, miski ustępowe z urządzeniami splukującymi, bidety, kuchenki gazowe, elektryczne, grzejniki gazowe lub elektryczne), urządzenia sygnalizacji alarmowej, zewnętrzne i wewnętrzne kraty, żaluzje i rolety,
- elementy dekoracyjne (powłoki malarskie, wszelkiego rodzaju okleiny lub wykładziny sufitów, ścian i podłóg).

SZKODA to utrata, uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia bezpośrednio w wyniku zdarzenia objętego umową ubezpieczenia, a w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej – zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy ruchomej albo nieruchomości należącej do poszkodowanego (**szkoda w mieniu**), jak również śmierć poszkodowanego, uszkodzenie ciała lub uszczerbek na zdrowiu (**szkoda na osobie**).

SZKODA CAŁKOWITA to kradzież pojazdu, jego całkowite zniszczenie lub takie uszkodzenie, że orientacyjny koszt naprawy przekracza 70% wartości rynkowej pojazdu z dnia szkody.

UDERZENIE PIORUNA to działanie elektryczności atmosferycznej na ubezpieczone mienie.

UDERZENIE POJAZDU to bezpośrednie uderzenie pojazdu mechanicznego w ubezpieczone mienie. Określenie to nie obejmuje pojazdów kierowanych lub używanych przez ubezpieczającego, jego osobę bliską lub osobę, za którą ponosi on odpowiedzialność.

UDZIAŁ WŁASNY to kwota, o którą ubezpieczyciel zmniejsza wypłacone odszkodowanie, ustalona jako stała wartość, procent sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia lub procent wysokości szkody.

UPADEK DRZEWA to nie będące następstwem działalności ludzkiej przewrócenie się rosnących drzew na przedmiot ubezpieczenia.

UPADEK STATKU POWIETRZNEGO to katastrofa lub przymusowe lądowanie załogowego statku powietrznego, a także upadek jego części lub ładunku.

UŻYWANIE POJAZDU w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków kierowcy i pasażerów to:

- poruszanie się pojazdem po drogach publicznych, od momentu wsiadania do wysiadania wraz z chwilowym zatrzymaniem pojazdu na trasie jazdy,
- czynności właściciela lub kierowcy pojazdu związane z jego bieżącą obsługą, dokonywane w bezpośredniej bliskości pojazdu, do których zalicza się w szczególności: pobieranie paliwa na stacji benzynowej, załadowywanie i wyładowywanie pojazdu, jego mycie i czyszczenie oraz otwieranie i zamykanie drzwi lub bramy garażu,
- dokonywanie przez właściciela lub kierowcę naprawy pojazdu na trasie jazdy, mającej na celu dojechanie do najbliższego warsztatu lub stacji serwisowej, albo kontynuowanie jazdy.

WANDALIZM to rozmyślne zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia przez osoby trzecie.

WARTOŚĆ ODTWORZENIOWA to koszty przywrócenia mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszono. Określenie to obejmuje wartość kosztów zakupu mienia, a w przypadku budynku – wartość kosztów odbudowy lub remontu budynku w tym samym miejscu, o takich samych wymiarach, konstrukcji, z wykorzystaniem takich samych materiałów.

WARTOŚCI PIENIĘŻNE to banknoty i monety polskie oraz zagraniczne, a także wyroby ze złota, srebra, kamieni szlachetnych i pereł, jak również platyny i pozostałych metali z grupy platynowców oraz monety złote i srebrne.

WARTOŚĆ RYNKOWA to wartość odpowiadająca cenie zakupu.

WARTOŚĆ RYNKOWA POJAZDU to suma ustalona przez ubezpieczyciela na podstawie notowań rynkowych cen pojazdów danej marki i typu z uwzględnieniem roku produkcji, wyposażenia, przebiegu i stanu technicznego pojazdu.

WARTOŚĆ RZECZYWISTA to wartość odtworzeniowa pomniejszona o dotychczasowe zużycie.

WYBUCH to gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się. W przypadku naczyń ciśnieniowych i innych zbiorników tego rodzaju, zdarzenie zostanie uznane za wybuch, jeżeli ściany tych naczyń lub zbiorników uległy zniszczeniu w takim

zakresie, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień. Wybuchem jest również gwałtowne zgniecenie i uszkodzenie zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym (implozją).

WYCZYNOWE UPRAWIANIE SPORTU to:

- uprawianie sportu w sekcjach lub klubach sportowych, polegające na uczestniczeniu w treningach i zawodach sportowych, jak również uprawianie sportu w celach zarobkowych,
- uczestniczenie w wyprawach do miejsc charakteryzujących się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi lub przyrodniczymi, albo w ekspedycjach.

WYPADEK to zdarzenie powodujące powstanie szkody w czasie trwania odpowiedzialności ubezpieczyciela.

WYPADEK W UBEZPIECZENIU ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ to zdarzenie powodujące wystąpienie szkody na osobie lub w mieniu w czasie trwania odpowiedzialności ubezpieczyciela. Wszystkie szkody będące następstwem tego samego zdarzenia, albo wynikające z tej samej przyczyny, niezależnie od liczby osób poszkodowanych i łącznej kwoty roszczeń, uważa się za jeden wypadek i przyjmuje się, że miały miejsce w chwili wystąpienia pierwszej szkody.

WYPOSAŻENIE DODATKOWE POJAZDU to sprzęt audiowizualny, sprzęt łączności telefonicznej i radiotelefonicznej wraz z głośnikami i antenami, a także taksometry, bagażniki zewnętrzne, haki holownicze, spojler i nakładki, napisy i naklejki reklamowe, które nie stanowią typowego dla danego pojazdu wyposażenia fabrycznego.

WYPOSAŻENIE PODSTAWOWE POJAZDU to sprzęty i urządzenia niezbędne do utrzymania i używania pojazdu zgodnie z jego przeznaczeniem lub zabezpieczenia przed kradzieżą albo służące bezpieczeństwu jazdy, jak również instalacje gazową lub hybrydową, a także sprzęt audio, jeżeli stanowią one wyposażenie fabryczne danego pojazdu.

ZALANIA to szkody powstałe wskutek:

- wydotania się wody (a także pary lub płynów) w związku z awarią sieci wodociągowej, kanalizacyjnej lub grzewczej,
- pozostawienia nie zakręconych kranów lub innych zaworów w urządzeniach sieci określonych powyżej,
- zalania wodą z urządzeń domowych, takich jakich jak pralki, wirówki, zmywarki na skutek awarii tych urządzeń,
- cofnięcia się wody lub ścieków z urządzeń publicznej sieci kanalizacyjnej,
- zalania wodą lub innym płynem przez osoby trzecie,
- zalania wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych (np. deszczu albo topniejącego śniegu lub gradu).

ZAMEK WIELOZASTAWKOWY to zamek, do którego klucz posiada w łopatce więcej niż jedno złożenie prostopadłe do trzonu.

ZAPADANIE SIĘ ZIEMI to obniżenie poziomu terenu z powodu zawałania się naturalnych, pustych przestrzeni w gruncie.

Członek Zarządu
Marcin Kotulski

Prezes Zarządu
Piotr Narloch

